

כתובת: ת.ד. 8529 ירושלים 91085  
 טל. 02-563-8787 דואל: baryosef@bgu.ac.il

## תולדות חיים ורשימת פרסומים

### השכלה

- 1961-1957 ב.א. האוניברסיטה העברית בירושלים, ספרות עברית ופילוסופיה (בהצטיינות).  
 1962 תעודת הוראה, אוניברסיטת תל-אביב.  
 1976-1973 מ.א. האוניברסיטה העברית בירושלים, החוג לספרות השוואתית. עבודת גמר למ.א: "נוסח אישי ונוסח ציבורי ב'חיל הפרשים' של יצחק באבל ובימי צקלג' של ס' יזהר", בהדרכת פרופ' דמיטרי סגל ופרופ' יוסף אבן.  
 1984-1980 Ph.D, האוניברסיטה העברית בירושלים, החוג לספרות עברית (בציון 'מעולה').  
 עבודת דוקטור: מטאפורות וסמלים ביצירתו של א"נ גנסין, בהדרכת פרופ' דן מירון (בהצטיינות).  
 שפות: עברית, אנגלית, צרפתית, רוסית, יידיש, גרמנית.

### תעסוקה מקצועית

- 1990-1971 משרד החינוך - מחברת תכניות לימודים וחוברות הדרכה למורים בביה"ס העל-יסודי, האגף לתכניות לימודים.  
 1986-1983 האוניברסיטה העברית - מדריך-דוקטור, החוג לספרות עברית.  
 1986-1985 האוניברסיטה העברית, החוג לספרות השוואתית.  
 1987 (סתיו) מכון לאומי לשפות שמיות (INALCO) פאריס - מרצה לספרות עברית, לימודי מ. א.  
 1987 (אביב) אוניברסיטת בן-גוריון - מרצה-בכיר בחוג ללשון וספרות בן-גוריון עברית  
 1991 אוניברסיטת בן-גוריון - פרופסור-חבר  
 1992 (סתיו) אוניברסיטת קייב - פרופסור-אורח בפקולטה למדעי הרוח, שותפות בהקמת מחלקה ללימודי יהדות  
 1993-1994 אוניברסיטת בן-גוריון - ראש המחלקה ללשון וספרות עברית  
 1993 אוניברסיטת בן-גוריון - הקמת מסלול לכתובה יצירתית בחוג לספרות עברית  
 תגובות:  
 שרה אורטל, "ניסוי חדש באוניברסיטת בן-גוריון", ידיעות אחרונות- ספרות ואמנות 26.3.93 עמ' 35  
 אמיר בנבגי, "תכתוב, תמחוק, תכתוב, תמחוק", חדשות 1.6.1993  
 1995 (אביב) אוניברסיטת קולומביה, ניו-יורק - פרופסור-אורח.  
 1996 (סתיו) אוניברסיטת PTFY (RSUH) אוניברסיטה ממשלתית למדעי הרוח, מוסקבה - פרופסור-אורח.  
 1997 אוניברסיטת בן-גוריון - פרופסור מן המניין.  
 1997 - 2005 חברה במכון ללימודים מתקדמים במכון הרטמן, ירושלים  
 1999 (סתיו) אוניברסיטת קיימברידג' - Visiting Fellow.  
 2001 אוניברסיטת RSUH, מוסקבה, פרופסור-אורח  
 2002 עמיתת מחקר במכון ללימודי יהדות, אוניברסיטת פנסילוניה, פילדלפיה.  
 2003 סתיו פרופסור אמריטה, אוניברסיטת בן-גוריון  
 2005 מרצה אורחת בבית הספר לחינוך, האוניברסיטה העברית  
 אביב 2007 מרצה אורחת באוניברסיטת בן-גוריון

2008	מרצה אורחת ב Paideia , שטוקהולם
2009	מרצה אורחת באוניברסיטת פוזנן, פולין
2011-2009	מרצה במכללת הרצוג, אלון שבות

## קורסים

תולדות הספרות העברית החדשה

שירה עברית בשנות השמונים והתשעים: זלדה, יונה וולך, יאיר הורביץ, אהרון שבתאי

שירה עברית דתית מודרנית

יהדות בשירה העברית והישראלית החל מתקופת ההשכלה ועד ימינו

לשון פיגורטיבית בשירה ובסיפורת העברית במאה העשרים

ביאליק והשירה הרוסית

זהות גברית וזהות נשית בשירת ביאליק

ביאליק וזרמים בספרות האירופית במאה התשע-עשרה ותחילת העשרים

דקאדנס בספרות האירופית ובספרות התחיה העברית

סימבוליזם בספרות האירופית ובספרות העברית

פסיכופתולוגיה בספרות העברית החדשה

אפוקליפטיקה במקורות יהודיים, בספרות הרוסית ובספרות העברית

תפיסות של גאולה במקורות יהודיים ובספרות העברית החדשה

ספרות ומוסר

ספרות, יהדות ומוסר

הסיפורת של א"נ גנסין והקשרה האירופי

מיסטיקה בשירה ובסיפורת העברית החדשה

זהות יהודית בספרות העברית החדשה

יסודות מוסיקליים בשירה העברית

קריטריונים של שבח וגנאי בביקורת ספרות ישראלית

שירת לאה גולדברג

שירת דליה רביקוביץ

שירת נתן אלתרמן

## פעילויות מקצועיות מחוץ לאוניברסיטה

1983-1987	עורכת עלון למורה לספרות, האגף לתכניות לימודים, משרד החינוך.
1979-1975	חברת הוועדה לתכנית לימודים בספרות לבית הספר העל-יסודי הממלכתי.
1987-1986	חברת הוועדה לעידוד הקריאה ביוזמתו של שר החינוך.
1989	חברת מערכת Biblioteka Alia, האגודה לחקר תפוצות ישראל, ירושלים.
1990	חברת הוועדה המקצועית לספרות בקרן למחקר בסיסי שליד האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים.

- 1995 חברת ועדת מקצוע להוראת הספרות, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך.
- 1996 חברת ועדה עליונה מטעם שר הקליטה להענקת פרס לסופרים ישראלים הכותבים את יצירותיהם לא בעברית.
- 1998 חברת ועדת מערכת של כתב-עת מדעי להיסטוריה ותרבות יהודית בלשון הרוסית Vestnik evreiskogo universiteta: Istoria.Kultura. Tsvivilizatsia, המכון למדעי היהדות באוניברסיטה העברית, בעריכת פרופ' ישראל ברטל.
- 2003.2005 חברת ועדת המקצוע לספרות, משרד החינוך
- 2009 חברת ועדת המקצוע תרבות ישראל בראשותו של פרופ' בנימין איש-שלום.
- 2012-2103 חברת הועדה העליונה של האקדמיה למוסיקה בירושלים

### יעוץ מקצועי

- 1984 יעוץ לתכנית להוראת ספרות למבוגרים, משרד החינוך.
- 1986 יעוץ לתכנית בובר לביה"ס העל-יסודיים, משרד החינוך.
- 1986 יעוץ לתכנית להוראת ספרות למבוגרים, האוניברסיטה הפתוחה.
- 1989-1988 יעוץ לתכנית לימודים בספרות לחטיבה העליונה בבית הספר הערבי, משרד החינוך.
- 1993 יעוץ בהכנת תכנית לימודים בספרות לאולפנים.
- 1992 ואילך - חוות דעת על הצעות מחקר שהוגשו לקרן הלאומית למדע, האקדמיה הלאומית למדעים.
- 1994 יעוץ בהכנת תכניות לימודים בספרות עברית במדינות חבר-העמים, במסגרת חינוך יהודי בתפוצות. לקטורה של מאמר ל מחקרי ירושלים בפולקלור .
- ואילך חוות דעת על הליכי קידום לדרגת פרופסור-חבר באוניברסיטת תל-אביב ובאוניברסיטת בר-אילן.
- חברה בוועדה המארגנת של כנס בינלאומי על Grief and Bereavement
- 1999 חוות דעת על הליכי קידום לדרגת מרצה בכיר באוניברסיטה העברית
- 2010 יו"ר ועדת המקצוע בספרות, משרד החינוך

### חברות באגודות מקצועיות/ מדעיות

- 1981 אגודת הסופרים העברים בישראל
- 1984 אקו"ם (אגודת קומפוזיטורים ומחברים) בישראל
- 1984 האיגוד העולמי למדעי היהדות
- 1985 הארגון העולמי של נשים אקדמאיות, ארה"ב
- 1987 Association for Jewish Studies, ארה"ב
- 1990 האגודה הישראלית ללימודים רוסיים
- 1993 AAASS (אגודה בינלאומית ללימודים סלאוויים), ארה"ב
- 1995 MLA (האגודה הבינלאומית לספרות אנגלית וספרויות אחרות), ארה"ב
- 1995 ALSC (אגודה של מבקרי ספרות אקדמאים), ארה"ב

### פרסים אקדמיים, מענקי מחקר

- 1984-1981 שלוש מילגות מחיה מטעם האוניברסיטה העברית ללימודי תואר דוקטור לתלמיד מצטיין
- 1985 פרס לי קנדי עבור עבודת דוקטור מצטיינת

פרס דב סדן עבור כתיבת מונוגרפיה על שירת זלדה	1985
פרס דב סדן עבור הדפסת ספר על שירת זלדה	1987
מילגת קרן יגאל אלון לחוקרים צעירים מצטיינים	1987
מילגת קרן הזיכרון לתרבות יהודית	1987
מילגת הארגון הבינלאומי לנשים אקדמאיות, ארה"ב	1987
מילגת הדיקן לחוקרים מצטיינים, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב	1989
מילגת הדיקן לחוקרים מצטיינים, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב	1990.1991
מילגת קרן הזיכרון לתרבות יהודית (The Memorial Foundation for Jewish Culture)	1993

### פרסים על ספרי שירה וסיפורת

פרס קרן תל-אביב	1977
פרס קרן למדן של אגודת הסופרים	1981
פרס קרן עמו"ס מטעם נשיא המדינה	1981
פרס אקו"ם	1987
פרס קרן תל-אביב	1987
פרס קרן ירושלים	1990
פרס ויצ"ו לאשה היוצרת	1999
פרס הנשיא	2002
פרס ברנר	2005
פרס עמיחי	2010
פרס רמת גן	2012
פרס אס"י על קובץ סיפורים	2012
מלגת קרן רבינוביץ לתרגום שירים לצרפתית וערבית	2012
פרס אקו"ם למפעל חיים	2013

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4468151,00.html>

### השתתפות בכנסים מדעיים:

אפריל 1984 'סינאסטזיס ואוקסימורון ביצירתו הסיפורית של גנסינ', הכנס הבינלאומי הראשון לחקר הספרות, אוניברסיטת תל-אביב.	
מאי 1984 'קומפוזיציות מוחמצות ב"איש הסיפון" של ח"נ ביאליק', כנס ביאליק, האוניברסיטה העברית בירושלים.	
דצמבר 1984 'The poetic status of direct speech in the stories of Isaac Babel', כנס בנושא: 'ספרות יהודית שנכתבה בלשונות סלבויות', פריס.	
מרץ 1985 'היחסיות של הרוע החברתי ב"כחום היום" של טשרניחובסקי', הכנס הבינלאומי השני לחקר הספרות העברית, האוניברסיטה העברית בירושלים	

- אוג' 1985 'האם היה פיארכברג רומנטיקן?', הקונגרס העולמי התשיעי למדעי היהדות תשמ"ה, האוניברסיטה העברית בירושלים
- אפר' 1986 'אגואיזם ורגישות מוסרית בספרות העברית החדשה', כנס בנושא 'ספרות ומוסר', האוניברסיטה העברית בירושלים.
- מרץ 1987 'הפואטיקה של ה"רשימות" ורישומה בספרות העברית בתחילת המאה', הכנס הבינאוניברסיטאי הרביעי לחקר הספרות העברית, אוניברסיטת חיפה.
- יוני 1987 'הנשים ומה שמאחוריהן ב"שלושה ימים וילד" - הסיפור והסרט', יום עיון בנושא: דמות האחר - סטריאוטיפים ושבתם בספרות ובקולנוע, אוניברסיטת תל-אביב והאוניברסיטה הפתוחה, תל-אביב.
- קיץ 1987 'Proposal for the functional organization of departments of literature in Universities', הקונגרס ה-13 לשיפור ההוראה באוניברסיטאות, אוניברסיטת חיפה.
- מרץ 1988 'הבינום הממוקף בסיפוריו המוקדמים של גנסין', כנס כלל-אוניברסיטאי לתורת הסגנון והטקסט הספרותי, אוניברסיטת בר-אילן, המחלקה ללשון העברית וללשונות שמיות.
- פבר' 1988 'דקאדנס' ביצירתו של ברנר', הכנס הבינאוניברסיטאי החמישי לחקר הספרות העברית, אוניברסיטת בן-גוריון.
- מרץ 1989 'The genesis of modern misogyny', כנס בנושא: ספרות ואמנות של נשים בישראל ובארצות-הברית, האוניברסיטה הפתוחה ואוניברסיטת תל-אביב.
- אפר' 1989 'רומנטיזם ודקאדנס - ד"ר ג'קיל ומר הייד של ספרות התחיה העברית', הכנס הבינאוניברסיטאי השישי לחקר הספרות העברית, אוניברסיטת תל-אביב.
- יוני 1989 'A humorous view of pre-state Israel in the stories of Y. Hurgin'; קונגרס ההומור היהודי, אוניברסיטת תל-אביב.
- יוני 1989 'בן גוריון בשירתו של אהרון שבתאי', כנס בנושא: בן גוריון והספרות העברית, מדרשת שדה-בוקר.
- אוג' 1989 'השפעת ה"דקאדנס" בספרות הרוסית על שירת ביאליק', הקונגרס העולמי העשירי למדעי היהדות, ירושלים, האוניברסיטה העברית.
- מרץ 1990 'שמחת עניים והסימבוליזם הרוסי, כנס במלאת עשרים שנה לפטירת נתן אלתרמן, מכון כץ ומוסד אלתרמן, אוניברסיטת תל-אביב.
- אפריל 1990 'Heine cult in Hebrew literature of the 1890s and its Russian context' כנס על ההתקבלות של היינריך היינה בתרבות היהודית, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.
- אוג' 1990 'Was Haim Lenski a Schlimazl?' הקונגרס העולמי הרביעי של האגודה האמריקנית ללימודים רוסיים (AAASS), הרוגיט, אנגליה.
- אפר' 1991 'משבר האמונה באחוזה ובאלטרואיזם בשירת ביאליק בהקשרה הרוסי', הכנס השמיני של החברה לחקר הספרות העברית, אוניברסיטת בר-אילן.
- ספט' 1991 'תחיית השפה והספרות העברית ומאבקה עם היידיש, (ברוסית), כנס של החברה האוקראינית לתרבות רוסית, קייב
- (ההרצאה סוכמה במפורט ע"י מארטה ארונה בכתב העת האוקראיני *Slovo I Chas*, יוני 1992, עמ' 82-83.)
- דצמ' 1992 'דקאדנס, סימבוליזם וציונות בשירה העברית המודרנית', כנס במלאת מאה שנה לשירה העברית המודרנית, אוניברסיטת תל-אביב.
- אפר' 1993 'גנסין ובודלר', הכנס הבינאוניברסיטאי התשיעי לחקר הספרות העברית, אוניברסיטת חיפה.

- מאי 1993 'The Israeli Literary Scene', International Conference: Documenting Israel - A Case Study, Focus on: The Role of Research Libraries in Documenting Societies to Meet the Needs of Scholars Now and in the Future in a Rapidly Changing Environment, Harvard College Library, Harvard University
- יוני 1993 'סודות של דקאדנס בסיפורת של ברדיצ'בסקי', הקונגרס היהודי העולמי למדעי היהדות, ירושלים, האוניברסיטה העברית.
- דצמ' 1993 'גלגוליה של "הגברת הנהדרת" מסולוביוב עד אלטרמן', כנס אלטרמן, החוג לספרות עברית, אוניברסיטת תל-אביב.
- מאי 1994 'המעבר ממרומנטיקה לסימבוליזם בשירת הטבע העברית', כנס לזכר יוסף האפרתי, החוג לתורת הספרות, אוניברסיטת תל-אביב.
- יוני 1994 'מלשון פיגורטיבית לרגישות מוסרית: קריאה מחדש של א"נ גנסין', כנס Rereading Novels/ Rethinking Critical Presuppositions, המרכז ללימודי הספרות של האוניברסיטה העברית בשיתוף עם משכנות שאננים.
- יולי 1994 'Sobornost' versus Egoism: The Influence of a Russian moral Dilemma on Hebrew Literature at the Turn of the Twentieth Century', International seminar on: Conceptions of Legality and Ethics in Russian Thought, Leeds 7-10 July
- מרץ 1995 'Zionism, Decadence and the Revolution of the Spirit at the Turn of the Century', The Atlantic Slavistic Association Conference, (March 1995) Columbia Un., New York
- דצמ' 1995 קריאה במחזור "על הפריחה" של לאה גולדברג', כנס לאה גולדברג, החוג לספרות עברית, האוניברסיטה העברית.
- פבר' 1996 'סופיולוגיה סימבוליסטית בשירת ביאליק, שלונסקי ואלטרמן', כנס בין-אוניברסיטאי לספרות עברית, אוניברסיטת תל-אביב.
- אפר' 1996 'פסיכופולוגיה בארץ-ישראל', כנס למלאת 75 שנה למות ברנר, אוניברסיטת תל-אביב.
- יוני 1996 'Sofiology and the Concept of Femininity in Russian Symbolism and Hebrew Poetry', Conference on Gender and Sexuality in Russian Civilization, University of Surrey, Guilford
- יולי 1996 '(Bialik's "Autumnal" and Lermontov's "Listok" (The Leaf) סדנה להוראת ספרות עברית, האיגוד העולמי של מורים לעברית בתפוצות בחסות בית הנשיא, ירושלים.
- ספט' 1996 "The reception of Leonid Andreev in Hebrew and Yiddish Literature", כנס למלאת 125 שנה להולדתו של ולדימיר אנדרייב, האוניברסיטת של אוריוול, רוסיה.
- 1996 'Lermontov's "Vetka Palestiny" and Bialik's "El Ha-tsipor"' כנס על ירושלים בתרבויות ומסורות דתיות סלאביות, האוניברסיטת העברית בירושלים.
- 1997 'הציונות והקוסמופוליט היהודי', כנס למלאת מאה שנה לציונות המדינית, אוניברסיטת הרווארד ואוניברסיטת ברנדייס, בוסטון; מרכז זלמן שזר, ירושלים.
- 1997 'מדוע הואשם ברדיצ'בסקי בדקאדנטיזם?', כנס על מ"י ברדיצ'בסקי, אוניברסיטת חיפה.

- 1998 'הפולמוס של ביאליק עם ולדימיר סולוביוב ועם נ' פיודורוב ב"מגילת האש", כנס בינאוניברסיטאי לספרות, אוניברסיטת בר-אילן
- 1998 ההתקבלות היהודית של אנדרייב', כנס לימודים רוסיים, קיימברידג', אנגליה  
'האם השירה הישראלית היא שירה יהודית?' כנס 50 שנות ספרות ישראלית, אוניברסיטת תל-אביב.
- 1999 'פבר' The Sacred Female in Modern Hebrew Literature and its Russian Context – אוניברסיטת קיימברידג', Centre for Modern Hebrew Studies
- 1999 מרץ Mental Illness in Modern Hebrew Literature, Centre for Jewish Studies, School of Oriental and African Studies, אוניברסיטת לונדון
- 1999 "The Jewish Reception of Vladimir Solovyov" כנס ללימודים סלאביים של אגודת BASEES, קיימברידג'.
- 1999 "חותמו של ולדימיר סולוביוב במחשבה ההיסטורית והתיאולוגית היהודית", כנס על סולוביוב והיהודים, אוניברסיטת פטרבורג (ברוסית).
- 1999 "סוף המאה התשע-עשרה בתרבות הרוסית והשלכתו על הציונות", הכנס השנתי ה-23 - להיסטוריה, מרכז זלמן שזר והחברה ההיסטורית הישראלית, ירושלים.
- 2000 מאי "אפוקליפסה בשירת ביאליק ובשירת אלטרמן", הכנס הבינאוניברסיטאי השנתי לספרות עברית, אוניברסיטת בן-גוריון.
- 2000 יוני "אפוקליפטיקה בשירה העברית במחצית הראשונה של המאה העשרים", כנס על אפוקליפטיקה ביהדות, אוניברסיטת בן-גוריון (כולל אירגון הכנס).
- 2000 'אוג' "ביאליק והמהפכות ברוסיה (1905, 1917)", כנס סלביסטיקה (ICCEES), טאמפרה, פינלנד.
- 2000 ספט "סולוביוב וביאליק", כנס על ולדימיר סולוביוב, המכון לפילוסופיה, מוסקבה.
- 2000 נוב' "קדושת ארץ-ישראל בשירה הארצישראלית", כנס על קדושת הארץ, יד בן-צבי, ירושלים.
- 2001 מרץ "הריהביליטציה של המיסטיקה במחשבה היהודית בסוף המאה התשע-עשרה ותחילת המאה העשרים", כנס על ה-Wissenschaft des Judentums, אוניברסיטת תל-אביב.
- 2001 מאי "מה לעשות עם הכעס? קריאה בסיפור קין והבל ובסיפור 'תרמית' של דבורה בארון", הכנס הבין-אוניברסיטאי ה-16 לחקר הספרות העברית: הספרות העברית והמקרא, אוניברסיטת תל-אביב.
- ינואר 2002 "לאה גולדברג והשירה העממית הליטאית", אוניברסיטת ריגה, לאטויה.
- 2002 אפריל "Apocalypticism in Yiddish and modern Hebrew Literature" כנס Borderlines אוניברסיטת סירקיוז, ארה"ב
- 2002 אפריל "Bialik and Vl. Solovyov", כנס על ולדימיר סולוביוב, אוניברסיטת איבנובו, רוסיה.
- 2002 מאי "משמעותה של הצורה האסתטית הצרופה בשירת דן פגיס", הכנס הבינאוניברסיטאי השבעה-עשר לחקר הספרות העברית, האוניברסיטה העברית.
- יולי 2002 "לאה גולדברג והשיר הליטאי העממי", כנס NAPH, אוניברסיטת בן-גוריון
- פברואר 2003 "מיסטיקה בשירת אברהם בן-יצחק", הכנס הבין-אוניברסיטאי לספרות עברית, אוניברסיטת בר-אילן
- 2003 מאי "סימבוליזם בספרות העברית החדשה", כנס על סימבוליזם בספרות הרוסית, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
- יוני 2003 "מיסטיקה כגשר בין תרבותי", כנס האגודה הישראלית לחקר שפה וחברה, ירושלים.
- 2004 מאי על מגילת קוהלת, בית הקונפדרציה, ירושלים.
- דצמבר 2004 "אנטישמיות בספרות יהודית-רוסית", כנס AAASS, בוסטון.

- ינואר 2005 "חברותא כחוויה מיסטית על רקע התרבות הרוסית", כנס על השפעת התרבות הרוסית על התרבות היהודית במאה העשרים, אוניברסיטת בר-אילן
- ינואר 2005 "הפטנציאל האינטרדיסציפלינרי של לימודי הספרות", כנס בנושא חינוך יהודי במגזר הממלכתי, מרון ון ליר, ירושלים.
- ינואר 2005 "אבל ושכול בספרות הישראלית", הרצאה במרכז ללימודי ארץ-ישראל, יד בן צבי, בית אריאלה
- ינואר 2005 הרצאה על פרשת יתרו בסידרה "פרשת השבוע", עמות "לעילא", המכללה האקדמית תל-חי
- נובמבר 2005 "פילוסופיה ומיסטיקה בחוגו של הלל צייטלין בעשור האחרון של המאה ה-19", כנס לכבוד מנחם ברינקר, אוניברסיטת בן-גוריון, נוה שלום.
- מרץ 2006 "סולוביוב קורא ומפרש את התלמוד", כנס על ספרות רוסית בהקשר ספרות העולם, אוניברסיטת בר-אילן.
- מרץ 2006 "סגנון ומשמעות בשיר העברי הראשון" (שירת למך, בראשית ד 24-23), כנס של החוג לספרות עם ישראל לרגל צאת חוברת "ביקורת ופרשנות" העוסקת בסגנון, אוניברסיטת בר-אילן.
- יוני 2006 "מזרח" לעומת "מערב" אירופה בספרות העברית, כנס בינלאומי בנושא המודרניזציה של יהדות מזרח אירופה, אוניברסיטת תל-אביב.

#### השתתפות בסמינריונים מחלקתיים ובמסגרות אקדמיות אחרות:

- 1984 'המטאפורה הגולשת ביצירתו של גנסיך', החוג לספרות עברית, האוניברסיטת העברית, ירושלים.
- 1986 'דיבור בתוך מטאפורה', החוג לספרות עברית, האוניברסיטה העברית בירושלים.
- 1986 "'עיצובן" של אהרון ראובני כפרוזה מודרניסטית', החוג לספרות עברית, אוניברסיטת תל-אביב.
- 1988 'השפעת הדקאדנס על עיצוב המרחב בשירי ח"נ ביאליק', הרצאה בסמינריון לתלמידי מ.א. ודוקטורנטים, החוג לספרות עברית, אוניברסיטת בר-אילן.
- 1989 'קריאה נוספת ב"גבעולי אשתקד" של ביאליק', סמינריון מחלקתי של החוג ולספרות עברית, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.
- 1990 'על "כסף קטן" של יהודית הנדל', הרצאת-אורח במסגרת קורס על הספרות העברית בשנות השבעים והשמונים, החוג לספרות עברית, אוניברסיטת תל-אביב.
- 1990 'The legitimization of egoism in modern Hebrew literature' במסגרת יום עיון מסכם לסמינר השנתי בנושא: Ethical Paradigms in the Study of Character, המרכז ללימודי הספרות, האוניברסיטה העברית בירושלים.
- 1990 'החתולים של ביאליק ושל בודלר', הרצאת-אורח במסגרת קורס על ביוגרפיה וספרות, החוג לספרות עברית, אוניברסיטת תל-אביב.
- 1991 'המשולש הבודלרי: שימון, חתול, עכביש בשירת ביאליק', הרצאת אורח במסגרת קורס לתלמידים מתקדמים, החוג לספרות, אוניברסיטת בר-אילן.
- 1991 "'מהפכה" ו"דקאדנס" בספרות התחיה העברית', הרצאה במסגרת סמינר מחלקתי של החוג לספרות השוואתית, האוניברסיטה העברית בירושלים.
- 1991 'אידיאולוגיה ומתודולוגיה - בעיות בחקר הספרות העברית בתחילת המאה העשרים' (ברוסית), האקדמיה הלאומית למדעים, קייב.
- 1992 Romanticism and Decadence in the Hebrew literature of Revival סמינר קיץ למורים לספרות בהדרכתו של פרופ' בנימין הרשב, אוניברסיטת ייל.



- 1992 Elements of Decadence in Bialik's Poetry, סמינר קיץ למורים לספרות עברית באוניברסיטאות בחו"ל, האוניברסיטה העברית בירושלים.
- 1991 'שירת ביאליק על רקע המושגים "אגואיזם" ו"אלטרואיזם"', המכון לחקר מורשת בן-גוריון, שדה-בוקר.
- 1993 'שירה כנבואה - היום?' כנס לכבוד פרופ' מאיר וייס, האוניברסיטה העברית, ירושלים ומכון ון-לייר.
- 1994 'דמות האשה בשירת ביאליק', שיעור במסגרת קורס רב-משתתפים בחוג לספרות עברית, אוניברסיטת תל-אביב.
- 1994 'הדקאדנס האירופי והשפעתו על הספרות העברית', סמינר מחלקתי לרגל צאת הספר מבוא לדקאדנס האירופי, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.
- 1995 The influence of Russian on Hebrew literature, הסמינר היהודי לרבנים (JTS), ניו-יורק.
- 1995 The poetry of Esther Raab, הרצאה במסגרת קורס על שירת נשים, אוניברסיטת קולומביה, ניו יורק.
- 1995 Demanticized Zionism in Modern Hebrew Literature, סמינר מחלקתי של המחלקה ללשונות ותרבויות המזרח התיכון, אוניברסיטת קולומביה, ניו-יורק.
- 1995 Women Poets and the Israeli Political Experience, אוניברסיטת וושינגטון, סיאטל.
- 1996 'הסינדרום האיטלקי בשירה העברית החדשה', כנס לכבוד ספרה של דבורה ברגמן 'צורר זהובים' (על הסונט האיטלקי).
- 1996 "Literatura na ivrite I russkii kontekst" (הספרות העברית בהקשרה הרוסי, הרצאה ברוסית), RGGU (האוניברסיטה הרוסית הממשלתית למדעי הרוח).
- 1996 'מודרניזם בשירה העברית', האוניברסיטה היהודית, מוסקבה.
- הרצאה בערב לכבוד צאת ספרי, מגעים של דקאדנס, אוניברסיטת בן-גוריון (בהשתתפות פרופ' בנימין הרשב ומר יורם ברונובסקי).
- 1999 פבר' Jewish Christian Relations in Hebrew Literature, המחלקה לתאולוגיה ולימודי הדתות, אוניברסיטת בריסטול, אנגליה.
- 1999 פבר' The Sacred Female in Hebrew Literature and its Russian Context", Centre for Jewish-Christian Relations; קיימברידג'; המכון ללימודי היהדות, יוניברסיטי קולג', לונדון.
- 1999 מרץ "Mental Illness in Modern Hebrew Literature", Centre for Modern Hebrew Studies, אוניברסיטת קיימברידג'.
- 2000 יולי Grief and Bereavement in Zelda's Poetry", International Conference on Grief and Bereavement, Jerusalem.
- 2001 ינואר 'הנשיות הגואלת בשירת ביאליק', כנס לציון הופעת שירי ביאליק מהדורה מדעית חלק ג', אוניברסיטת תל-אביב.
- 2002 ינואר "היחס לאחר בשירת זלדה", השתלמות מורים באוניברסיטת בר-אילן
- 2002 נובמבר "ההתקבלות של ליאוניד אנדרייב בספרות ובתיאטרון בעברית וביידיש", המכון ללימודי יהדות מתקדמים, אוניברסיטת פנסילבניה, פילדלפיה.
- 2003 יוני "ביאליק והסימבוליזם הרוסי", המכון ללימודים מתקדמים, האוניברסיטה העברית
- 2007 יולי קורס קיץ על מיסטיקה בספרות העברית לסטודנטים מתקדמים, דוקטורנטים וחוקרים צעירים, מוסקבה (פעולה משותפת של האוניברסיטה העברית ומכון "ספר", מוסקבה).

## הרצאות במסגרות לא אקדמיות:

- 1971 ואילך: עשרות השתלמויות קיץ והרצאות לאורך השנה במסגרת השתלמויות למורים לספרות בבתי-ספר על-יסודיים שנערכו על ידי אוניברסיטאות שונות בארץ ועל ידי משרד החינוך; הרצאות למבוגרים בנושאי ספרות ב'בית הסופר' בירושלים ובתל-אביב; הרצאות בקיבוצים ובמועדונים שונים ('צוותא', 'מעלה' ועוד).
- 1987 השתתפות בתכנית טלויזיה בנושא: 'שירה לאומית יהודית וערבית'.
- 1991 'זהות נשית וזהות גברית בספרות העברית', מרכז זלמן שז"ר, ירושלים.
- 1991 'זלדה ומשוררים דתיים אחרים בישראל', סמינר לסופרים עולים מרוסיה, גבעת חביבה, (ברוסית).
- 1991 'תחיית הלשון העברית ויחסיה עם היידיש', כנס של אקדמאים ואנשי רוח מרוסיה ומאוקראינה על היחסים בין התרבות האוקראינית והרוסית.
- 1991 'הספרות העברית החדשה בזיקתה ליהדות' לקבוצת מנהיגים יהודים מארה"ב, Jewish Theological Seminary, ירושלים (באנגלית).
- 1994 'השגעון הרומנטי לעומת השגעון בספרות של סוף המאה ה-19', סדרת הרצאות על גבולות השגעון' במסגרת ההצגות הקליניות של המרכז לבריאות הנפש 'טלביה', ירושלים.
- 1994 הרצאה בנושא 'הספרות הישראלית' לקבוצת אנשי-רוח ממדינות ברית- המועצות לשעבר, ירושלים (ברוסית).
- 1994 'האם הנאמנות היא מלכודת? (על ההיבט המוסרי בספרות העברית החדשה)', כרם - סמינר למורים, ירושלים.
- 1995 'שירת אסתר ראב', קורס על שירת נשים, המחלקה לשפות ותרבויות של המזרח הקרוב, אוניברסיטת קולומביה, ניו יורק (באנגלית)
- 1995 'ההיבט הפוליטי של שירת נשים בישראל', Queens College, ניו-יורק, (באנגלית).
- 1995 כנ"ל, בכנס על ספרות נשים בישראל, EXPO, ניו יורק (באנגלית)
- 1996 סדרת הרצאות על 'ביאליק בהקשר האירופי', בית עגנון, ירושלים.
- 1996 'לצאת מן הבור עם זלדה: הערך התראפויטי של שירי זלדה', במסגרת הסידרה 'ספרות ותראפיה' של האוניברסיטה הפתוחה, משכנות שאננים, ירושלים.
- 1997 'המזרות העגנונית והוריה', ערב לכבוד ספרו של פרופ' דן מירון הסתכלות ברכ-נכר, בית עגנון, ירושלים.
- 2000 'הנשיות הגואלת בספרות העברית החדשה', מכון ון ליר, ירושלים.
- 2001 'יש יהדות ישראלית', ערב לכבוד קבלת פרס ישראל לאביעזר רביצקי, מכון ון-ליר, ירושלים.
- 2002 'קריאה בבראשית פרק ד' במסגרת הסידרה "פותחים שבוע", מכון ון ליר.
- פבר' 2001 "ההקשר הרוסי של הספרות העברית", בית שלום עליכם, תל-אביב.
- מרץ 2001 "דקאדנס בספרות העברית בתחילת המאה העשרים", בית שלום עליכם, תל-אביב.
- אפר' 2001 "היהודיות הישראלית של זלדה", במסגרת הקורס: מסע בעקבות ארון הספרים היהודי, מכון בן-צבי, ירושלים.
- אפר'-מאי 2001 סדרת של ארבע הרצאות על מיסטיקה בספרות העברית החדשה: ביאליק, אלתרמן, אמיר גלבוע, זלדה במכון רבין, ירושלים
- פברואר 2002. "המגע עם הזולת כחוויה מיסטית בשירת זלדה", בית שלום עליכם, תל-אביב
- ינואר 2003 "מיסטיקה בספרות העברית החדשה", יד זלמן שזר, ירושלים.
- פברואר 2003 "שירת אהבה יהודית", מכון הרטמן, ירושלים
- יוני 2003 "ביאליק והשירה הרוסית", כנס של המכון ללימודים מתקדמים, האוניברסיטה העברית בירושלים.
- דצמבר 2003 "מה טוב ומה רע בעיני ה'?", במסגרת הסדרה "פותחים שבוע", מכון ון ליר, ירושלים.
- 2004.2005 סדרות הרצאות במרכז זלמן שז"ר ובבית שלום עליכם:
- גברים ונשים ביצירת גנסי; גברים ונשים ביצירת ברנר; אודסה בסיפורים ומחזות של איסאק באבל.

סדרת הרצאות על אפוקליפטיקה בספרות העברית ב"בית אבי חי", ירושלים.	2007
סמינר לסטודנטים מתקדמים ממרכז אירופה (הונגריה, רומניה, סרביה, סלובקיה) על ישראל והיהדות, פליץ' (סרביה), הסוכנות היהודית.	2006
על פרשת "מקץ" במכון ון ליר במסגרת הסידרה "פותחים שבוע".	2012

## רשימת פרסומים של חמוטל בר-יוסף

## פרסומים מדעיים

## 1. ספרי מחקר ספרותי

1987 **מטאפורות וסמלים ביצירתו של א.נ. גנסיין, תל-אביב, הקיבוץ המאוחד, 285 עמ'.**

## תגובות (על פי סדר הופעתן):

הספר נבחר לאוסף אולם הקריאה של מדעי היהדות בבית הספרים הלאומי, ירושלים.

קריית ספר, נ"ט (תשמ"ה), עמ' 872, ערך מס. 7351.

חיה הופמן, 'אור חדש על סגנונו של גנסיין', משא, דבר, 16.9.1988.

אבנר הולצמן, 'חידתו של גנסיין', ידיעות אחרונות, מוסף לתרבות וספרות, 4.11.1988.

אלכס זהבי, 'נסיון לפצח חידת סגנונו של גנסיין', מעריב, 23.10.1987.

אביטל ניצן, 'היכרות מחודשת עם גנסיין', על המקום גל' 6, 14.8.1987.

'הדימוי בסיפורי גנסיין' (סקירה), מעריב, 24.7.1987.

אורי סלע, 'גנסיין, לשון ומשמעות', ידיעות אחרונות, 31.7.1987 (סקירה)

Avraham Balaban, 'Gnessin Revisited', *Prooftexts*, 9 no. 2 (1989), 177-184.

1988 **על שירת זלדה, תל-אביב, הקיבוץ המאוחד. 191 עמ'. מהדורה שנייה מתוקנת ומורחבת: 2006.**

## תגובות:

מג"ל (גיורא לשם), 'זלדה', מעריב, 23.12.88 (סקירה)

אורי סלע, 'אמונה ואהבה', ידיעות אחרונות, מוסף לספרות ותרבות, 6.1.1989, עמ' 22 (סקירה)

אורלי תורן, בתוך ידיעות ספרות 11.11.88 עמ' 23

'לידה מאוחרת', דבר 13.1.89

אהרון אלמוג, 'גשם בהרי השמש', ידיעות אחרונות, מוסף לספרות ותרבות, 20.1.1989 עמ' 22

יאירה גינוסר, 'תוקף ונוכחות: סוד הקסם - על שירת זלדה', מאזנים, ס"ג גיליון 2-1 (מארס-אפריל 1989), 90-91.

תמי וולף-מונזון, 'להדליק נרות בכל העולמות', דבר, (משא), 5.5.1989.

דורית מאירוביץ', 'זלדה, סוד היחידות', הארץ, 19.5.89, עמ' ב 8.

נעמי סוקולוב, 'על שירת זלדה והמסורת הנשית בספרות העברית המודרנית', הדואר,

9.1.1989, עמ' 16-17.

אברהם בלאט, "בעקבי המשוררת זלדה", הצופה (20 באוקטובר 1989), עמ' 6. 8.

Avraham Balaban, 'Hamutal Bar-Yosef on Zelda's Poetry', *Poetics Today*

(Summer 1989), p. 532)

יערה בן-דוד, "אור השמש מזכיר את מעמד הר סיני", מעריב ספרות (14.7.1989), עמ' 7.

על המהדורה השנייה:

- אלחנן ניר, "אין לי קיום בלי הברקים והקולות ששמעתי בסיני", *הארץ: מוסף תרבות וספרות*, 6.4.07.  
מירון איזקסון, "חיי המדף הנמשכים והולכים של 'המשוררת הנשכחת'", *הארץ ספרים* 9.5.07.

1989 **ה'רשימה' כז'אנר של מעבר מריאליזם לסימבוליזם בספרות העברית, מכון כ"ץ לחקר הספרות העברית, אוניברסיטת תל-אביב . 110 עמ'.**

#### תגובות:

- הספר נבחר לאוסף אולם הקריאה של מדעי היהדות בבית הספרים הלאומי, ירושלים.  
דבר-מוסף לספרות 26.5.89  
מג"ל (גיורא לשם), 'בין התחומין של הז'אנר', במדור: עיון ראשון, **מעריב**, מוסף לספרות, 2.6.1989  
צבי קרניאל, "'צורות קטנות" שעשו גדולות', **משא (דבר)**, 19.1.1990  
הלל וייס, *ביקורת ופרשנות* 26 (1990), עמ' 139.

1994 **מבוא לדקאדנס האירופי, תל-אביב, האוניברסיטה המשודרת, הוצאת הספרים של משרד הבטחון, 160 עמ'.**

#### תגובות:

- יורם ברונובסקי, 'אימפריה בשלהי שקיעתה', *הארץ*, מוסף לספרות ותרבות, 16.9.94  
דוד גורביץ, 'מהלך אימים', *ידיעות אחרונות*, מוסף לספרות ותרבות, אוקטובר 1994, עמ' 20.  
עירית המאירי, "הדקאדנס כתנועה בספרות ובאמנות", *ידיעות אחרונות* ספרות ואמנות, 14.10.94.  
אמנון נבות, 'תרבות לעם', **מעריב**, מוסף 'ספרות וספרים', 11.11.94, עמ' 31.  
דוד אוחנה, 'השמשות השוקעות באלכסון', ספרים - *מוסף הארץ*, 8.3.95, עמ' 14, 11.  
Jeff Green, 'Reading from Right to Left', *Jerusalem Post Weekend Supplement*, 25.11.94  
זיוה שטרנהל, 'גל הברק והאופל', *הארץ*, 23.6.95, עמ' ב 7.

1997 **מגעים של דקאדנס: ביאליק ברדיצ'בסקי, ברנר, באר-שבע, אוניברסיטת בן-גוריון. 416 עמ'.**

#### תגובות

- 14.5.97 עמנואל הלפרין, הטלויזיה הישראלית, ערוץ 1.  
Jeff Green, "Reading from right to left", *Jerusalem Post*, July 11, 1997  
עדנה עברון, "מחקר ושירה - אין סתירה", *ידיעות אחרונות*, מוסף לתרבות ספרות ואמנות, 25.7.1997, עמ' 27.  
יוחנן רשת (יורם ברונובסקי), "מחקר ספרות", *הארץ*, מוסף לספרות, 7.11.1997  
אברהם נוברשטרן, "ספרות התחייה העברית בין "שקיעה" ל"זריחה", *הארץ* - מוסף ספרים 25.3.98, עמ' 11.  
אברהם נוברשטרן, "'שקיעת המערב' בספרות התחייה הלאומית", *הדאר*, כ, 21.8.98, עמ' 16-17.  
Zvia Ginor, in: *Reviews*, *AJS* 24/2 (1999), 430-432  
William Cutter, in: *Reviews*, *Hebrew Studies* XLI (2000), 350-353

2000 **סימבוליזם בשירה המודרנית, הקיבוץ המאוחד, 124 עמ'**

תגובות:

יורם ברונובסקי, בתוך: "שבוע של ספרים", הארץ - מוסף לספרות ותרבות, 19.1.2001.  
לאה טנצמן, "מיטב השיר סמלו", הארץ - מוסף "ספרים", 7.2.2001, עמ' 11.

2000

*Jewish-Christian Relations in Modern Hebrew and Yiddish Literatures: A Preliminary Sketch*, The Centre for Jewish-Christian Relations, Wesley House, Cambridge. (32 pp.)

Also in: *Themes in Jewish-Christian Relations*, edited by Edward Kessler and Melanid J. Wright, Orchard Academic: Cambridge England 2005, pp.109-150.

2005 **קריאות ושיריות: מסות ומאמרים**, כרמל: ירושלים (334 עמ')

תגובות:

ראיון עם שושנה ויג, אתר אינטרנט "הפורטל לשויון זכויות ולצדק חברתי", 17.8.2005  
ציטוט מאמר באתר האינטרנט "סמיוטיקה", 20.8.05  
"המנהיג של אניית הפוליטיקה הוא הרוח" (ראיון), הארץ ספרים 3.8.05, עמ' 3  
עמוס לויתן, "דיוקן אינטלקטואלי" (ראיון), עתון 77 גליון 304 (ספטמבר-אוקטובר 2005), עמ' 24-25.

2006 **טעמי הקריאה: רשימות ביקורת**, צבעונים, ירושלים (465 עמ')

תגובות:

עמוס לויתן, "שמחת הקריאה וחדוות הכתיבה", עתון 77 גליון 318 (פברואר 2007), עמ' 33-34.

2007 **תרגום מרוסית של משמעות האהבה מאת ולדימיר סולוביוב (שירים ומסות פילוסופיות)**, כרמל, ירושלים.

תגובות:

אורי פז, "אהבת התלמוד של המיסטיקן הרוסי", מקור ראשון: שבת, 16.2.2007, עמ' 6-7.  
(תרגום לרוסית של הנ"ל בתוך לחיים 189/1 ינואר 2008).

2008 **מיסטיקה בשירה העברית במאה העשרים**, ידיעות אחרונות, תל-אביב, 445 עמ'.

תגובות:

גלעד מאירי, "כשהמסורר מתאחד עם קדושה", מקור ראשון, 10.10.08, עמ' 19.

2009 לאה גולדברג, כל הסיפורים (עריכה, עם גדעון טיקוצקי), ספריית פועלים, תל-אביב, 223 עמ'.

2010 **Mysticism in XX Century Hebrew Literature**, Academic Studies Press

Boston, 441 pp.

2012 **לאה גולדברג** (בסידרה: גדולי הרוח והיצירה בעם היהודי), הוצאת מרכז זלמן שזר, 352 עמ'.

תגובות:

מאיה בז'רנו, "הספרות משמשת לי משקפים", *הארץ ספרים* 26.12.12 עמ' 4.

ענבר רווה, "וברביעי פתחתי את הצוהר", *סגולה: מגזין ישראלי להיסטוריה* פברואר 2013 עמ' 58-59.

2012

### **Хаим Нахман Бялик: европейский декаданс и русский символизм**

**в творчестве еврейского поэта** Перевод с иврита: Елена Тартаковская

[חיים נחמן ביאליק: הדקאדנס האירופי והסימבוליזם הרוסי, תרגום: ילנה טרטקובסקי, הוצאת גשרי תרבות, מוסקבה-ירושלים]

תגובות:

<http://booknik.ru/publications/all/byalik>

ולדימיר, חזן, בתוך "לחיים", אפריל 2012 (מקוון) <http://www.lechaim.ru/ARHIV/252/novinki.htm>

מיכאיל דוידזון, *Песнь Теней. или Парадоксы Бялика*. *יסטי – אוקנה* 30.5.2013, עמ' 30.

<http://www.almanah-dialog.ru/salon/1383>

### עריכה

1980 עריכה ומבוא: אהרון ראובני- מבחר סיפורים, בעריכת חמוטל בר-יוסף, תל-אביב, יחדיו ואגודת

הסופרים, עמ' 7-26.

תגובות:

י' רשת, *הארץ* ספרות 31.10.80

נפתלי טוקר, "ילקוט אהרון ראובני", מאזנים (יוני 1981), עמ' 80, 82.

דן עומר, *העולם הזה* גל' 2306 11.11.81 עמ' 63.

י' עמוס, *הצופה* ספרות 31.10.80 עמ' 5

1981 עריכה ומבוא: יעקב חורגיין - מבחר סיפורים, בעריכת חמוטל בר-יוסף, תל-אביב, יחדיו ואגודת

הסופרים, עמ' 7-17.

1999 (עריכה) *Antologia ivritskoi literaturoi*, הוצאת האוניברסיטת הממשלתית למדעי הרוח )

(РГГУ), מוסקבה.

(אנתולוגיה של הספרות העברית במאות התשע-עשרה והעשרים בתרגום לרוסית, מהדורה מדעית, כולל מבוא בן 30 עמ', מאמר על מצב הספרות הישראלית בעשור האחרון של המאה העשרים בן 15 עמ', ביבליוגרפיה של ספרות עברית מתורגמת לרוסית בת 41 עמ', הערות שוליים, באורי מונחים ומפתח אישים)

.Антология ивритской литературы, РГГУ, Москва 1999, 2002

תגובות:

עמינדב דיקמן, "זרמי מעמקים רוסיים בתרבותנו ובלשונם", הארץ – מוסף ספרים, 5.4.2000 עמ' 16, 21.

Александр Крюков, «Столетие новой ивритской литературы», Международная Еврейская Газета 35 (275), Сентябрь 1999, ст. 4

Хаим Венгер, «Юдаика в российском университете», Новости Недели – Еврейский камертон, 25.11.1999, ст. 18-19

Семен Черток, «Ивритская литература на русском языке», Русская мысль 4296, Декабрь 5-15 1999, ст. 15

Александр Кучерский, «Антология ивритской литературой», Иерусалимский Журнал 3 (2000), ст. 264-267

Екатерина Соломонова, «Взаиморпоникновение и борьба культур», Вести – Окна 16.3.2000, ст. 4-5

.Михаил Горелик, «Спасти Песахзона», Новы Мир Февралб 2000, стю 217-219

Роза Глинтерщик, «Радоваться и благодарить», Мир Книги – Новости Недели .7.4.2000, ст. 27

Василиса Шкловская Корди, ««Антология ивритской литературой», Вестник Еврейского Университета 3 (21) 2000, ст. 365-368

.Яков Шаус, "Обманчивый лаконизм", Зеклало 1999  
<http://zerkalo-litart.com/?p=2552>



- 2007 מזל גזולי, על האושר שלא נגוז (עריכה והבאה לדפוס), הוצאת המחבר, ירושלים.
- 2008 לאה גולדברג, כל הסיפורים, בעריכת גדעון טיקוצקי וחמוטל בר-יוסף, ספריית פועלים, תל-אביב.
- מאמרים בכרכים משותפים ומסות מבוא**
- 1972 "יצחק" לאמיר גלבוץ, אמיר גלבוץ - מבחר מאמרים על יצירתו, בעריכת א' בלבן, תל-אביב, עם עובד וקרן תל-אביב, תל-אביב, עמ' 185-186.
- 1986 'המטאפורה הגולשת' בתוך מאמרים על יצירתו של א"נ גנסיין, בעריכת דן מירון ודן לאור, ירושלים, מוסד ביאליק, תשמ"ח, עמ' 60 - 90.
- 1986 ביבליוגרפיה של מאמרים בעברית וביידיש על יצירתו של א"נ גנסיין, שם, עמ' 427-434.
- 1988 'על "איש וביתו נמחר"', בתוך: אשר ברש - מבחר מאמרי ביקורת על יצירתו, בעריכת נורית תמיר-סמילנסקי, הקיבוץ המאוחד וקרן תל-אביב לספרות ולאמנות, תל-אביב, עמ' 145-151.
- 1990 אחרית דבר ל- מבחר סיפורי יעקב חורגין, בעריכת חמוטל בר-יוסף, כתר, ירושלים, עמ' 253-270 (הוזמן).
- 1991 'עלילה ומשמעות ב"שמחת עניים" של אלתרמן על רקע הדקאדנס והסימבוליזם בספרות הרוסית', בתוך: הפואמה המודרניסטית ביצירת אלתרמן, בעריכת זיוה שמיר וצבי לוז, רמת גן, אוניברסיטת בר-אילן, עמ' 223-240.
- 1992 'משקל ה"דול'ניק" ב"שיר בכפרים" של לאה גולדברג', בתוך: ספר יצחק בקון, בעריכת אהרון קומם, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, 1992 עמ' 99-116.
- The Heine Cult in Hebrew Literature of the 1890s and its Russian Context', in: *The Jewish Reception of Heinrich Heine*, ed. Mark H. Gelber, Tübingen, Max Niemeyer Verlag, pp. 127-138.
- 1992 לבעיית הקשר בין שלושת החלקים של "עיצבון", א. ראובני-מבחר מאמרי ביקורת על יצירתו, ליקט וצירף מבוא וביבליוגרפיה יגאל שוורץ, ירושלים, כתר, עמ' 179-206.
- The Influence of Decadence on the Concept of Femininity in Bialik's Poetry', in: *Gender and Text in Modern Hebrew and Yiddish Literature*, ed. Naomi B. Sokoloff, Anne Lapidus Lerner and Anita Norich, New York and Jerusalem, The Jewish Theological Seminary of America, (Distributed by Harvard University Press), 145-170.
- 1993 'רומאנטיזם ודקאדנס - ד"ר ג'קיל ומר הייד של ספרות התחיה', בתוך: נקודות מפנה בספרות העברית וזיקתן למגעים עם ספרויות אחרות בעריכת זיוה שמיר ואבנר הולצמן, אוניברסיטת תל-אביב, מכון כץ 1993, עמ' 125-133.
- 1994 'הולדת הסובלנות מתוך הפארדוקס', בתוך: שאול טשרניחובסקי - מחקרים ותעודות, בעריכת בועז ערפלי, ירושלים, מוסד ביאליק, 1994, עמ' 213-236.

- 1995 'במלכודת המשוואה: "אשה=טבע, גבר=תרבות" ושירה של אסתר ראב "סבתות קדושות בירושלים"', בתוך: אשנב לחייהן של נשים בחברות יהודיות, בעריכת יעל עצמון, מרכז זלמן שזר, ירושלים, 337-347.
- The Israeli Literary Scene', in: *Documenting Israel*, ed. Charles Berlin, Cambridge, Harvard College Library, pp. 13-48.
- "אני מכיר את הדקדנציה באופן אחר" סימבוליזם בסיפור "שלושה", בין כפור לעשן: מחקרים ביצירתו של אהרן אפלפלד, בעריכת יצחק בן-מרדכי ואיריס פרוש, הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגד, עמ' 159-169.
- "פסיכופתולוגיה עברית קדם-פרוידיאנית בתקופת מעבר המאות", סדן – מחקרים בספרות עברית ד: הספרות העברית בפתח המאה העשרים, בעריכת אבנר הולצמן, אוניברסיטת תל-אביב, עמ' 37-71.
- "מעמדה המוסרי של השפיות ביצירתו של עמוס עוז", ספר עמוס עוז, בעריכת אהרון קומם ויצחק בן-מרדכי, באר-שבע, אוניברסיטת בן-גוריון, עמ' 41-50. תגובה: אורית פראג, "המסע של עוז בארץ ישראל פונה אל ההיסטוריה", מעריב, 5.1.2001.
- 2000 "הציונות והקוסמופוליט היהודי", עידן הציונות, בעריכת אניטה שפירא, יהודה ריינהרץ ויעקב הריס, מרכז זלמן שזר, ירושלים, עמ' 145-166.
- 2000 "על הפריחה: לאה גולדברג והסימבוליזם", פגישות עם משוררת, בעריכת רות קרטון-בלום וענת וייסמן, המכון למדעי היהדות, האוניברסיטה העברית וספריית פועלים, תל-אביב, עמ' 98-115.
- 2001 "The Jewish Reception of Vladimir Solovyov", in: *Vladimir Solovyov – Reconciler and Polemicist*, edited by Wil van den Bercken, Manon de Courten and Evert van der Zweerde, Leuven: Peters (2<sup>nd</sup> volume in the series Studies in Eastern Christianity), pp. 363-392.
- 2002 "Die jüdische Rezeption Vladimir Solov'evs", *Ich unde der/die*: נוסח של הנ"ל בגרמנית: ed. By Christina Parnell, Peter Lang, pp. 101-130 *andere in der russischer Literatur*.
- 2001 "מה לציונות ולגאולה משיחית? הרקע הרוסי והיהודי בספרות העברית", מחויבות יהודית מתחדשת: על עולמו והגותו של דוד הרטמן, בעריכת אבי שגיא וצבי זוהר, תל-אביב, עמ' 801-773.
- 2003 "לנו היהודים השקפה אחרת": חיי ביאליק בזמן המהפות ברוסיה ויחסו לרעיון המהפכה", מוילנה לירושלים: מחקרים בתולדותיהם ובתרבותם של יהודי מזרח אירופה מוגשים לפרופסור שמואל זרסס, בעריכת דוד אסף, ישראל ברטל, אבנר הולצמן, חוה טורניאנסקי, שמואל פיינר, יהודה פרידלנדר, מגנס: ירושלים, 2002, עמ' 427-448.
- 2004 "ניתוחי שירים של אמיר גלבווע ושל זלדה בתוך מהדורה מחודשת של *The Hebrew Poem for Itself*", ed. By Stanley Burnshaw wt als. Wayne State University Press: Detroit, pp. 204-208, 238-242.
- 2005 "קדושת הארץ בשירה הארץ-ישראלית בתקופת העלייה השלישית: הרהורים וקריאה בשלושה שירים", ארץ-ישראל בהגות היהודית במאה העשרים בעריכת אביעזר רביצקי, יד בן-צבי: ירושלים תשס"ה, עמ' 386-398.

- 2004 "האשה הגואלת בשירת ביאליק", שפע טל: עיונים במחשבת ישראל ובתרבות היהודית מוגשים לברכה זק, אוניברסיטת בן-גוריון: באר שבע, עמ' 397-410.
- 2005 "לאה גולדברג והשיר העממי הליטאי", ממרכזים למרכז: ספר נורית גוברין, בעריכת אבנר הולצמן, מכון כץ לחקר הספרות העברית, אוניברסיטת תל-אביב תשס"ה, עמ' 437-459.
- 2005 "יחסים בין-אישיים כיעד מיסטי בספרות העברית הציונית", על בריאה ועל יצירה במחשבה היהודית: ספר היובל של יוסף דן במלאת לו שבעים שנה, בעריכת רחל אליאור ופטר שפר, סיבק: טיבינגן, עמ' 197-224.
- 2007 "הריהביליטציה של המיסטיקה היהודית ומניעה בסוף המאה התשע-עשרה ותחילת המאה העשרים", ספר זיכרון לגרשם שלום במלאת עשרים וחמש שנים לפטירתו בעריכת יוסף דן (2 כרכים), ירושלים תשס"ז, כרך א, עמ' 207-250.
- 2007 "אישה לאין קץ: שורשיה המיסטיים של הדמות הנשית ב'כוכבים בחוץ'", רגע של הולדת: מחקרים בספרות עברית ובספרות יידיש לכבוד דן מירון, בעריכת חנן חבר, ירושלים תשס"ז, עמ' 813-848.
- 2008 "אפוקליפטיקה בשירה העברית והיידית במחצית הראשונה של המאה העשרים על רקע השירה הרוסית", עיתות של שינוי: ספרות יהודיות בתקופה המודרנית, קובץ מאמרים לכבודו של דן מירון, בעריכת גידי נבו, מיכל ארבל, מיכאל גלזמן, אוניברסיטת בן-גוריון: באר שבע, עמ' 129-159.
- 2009 "Recreating Jewish identity in Haim Nahman Bailik's Poems: The Russian Context", *Culture Front: Representing Jewish in Eastern Europe*, edited by Benjamin Nathans and Gabriella Safran, University of Pennsylvania Press: Philadelphia, pp.176-195.
- 2012 "Leonid Andreev v literature i v teatre na ivrite i na idish" [Russian: Leonid Andreev in Hebrew and Yiddish literature and theater], in *Leonid Andreev: Materialy i issledovinia II*, Moskva: IMLI RAN 2012, pp. 232-249.
- 2008 "ההתקבלות של ולדימיר סולוביוב בעיתונות, בהגות ובספרות היהודית" בתוך: איגוד ג (תשסח), עמ' 195-211.
- 2011 "תרגומו הגנוז של גורסקי ויחסיו של ביאליק עם חבורת הנוצרים 'בני גולגולתא'" בתוך: הספרות והחיים: ספר מנחם ברינקר, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב (תשעא), עמ' 445-471.

### מאמרים בכתבי עת מדעיים

- 1984 'צבעים סמליים ביצירתו של א"נ גנסיין', מחקרי ירושלים בספרות עברית ו' (קיץ תשמ"ד), 7-28
- 1985 'המבנה הסמנטי של המטאפורה המורחבת ביצירתו של גנסיין', דפים למחקר בספרות 2, אוניברסיטת חיפה, החוג לספרות עברית והשוואתית, 192-152.
- 1985 'על המבנה והחיטוב של מזמור כב בתהלים', תרביץ נד חוב' ג, ניסן סיון תשמה, 441-446.

- The Poetic Status of Direct Speech in the Stories of Isaac Babel', **Cahiers du Monde Russe et Soviétique**, 26 pp. 185-192 1985
- 'אוקסימורון וסינאסטזה ביצירתו של א"נ גנסיין', **מחקרי ירושלים בספרות עברית ט'** (סתיו תשמז), 69-49. 1986
- .Babel's "Story of My Dovecot", **Prooftexts** , 264-271 1986
- 'היחסיות של הרוע החברתי ב"כחום היום" של טשרניחובסקי', **דפים למחקר בספרות 3**, החוג לספרות עברית והשוואתית, אוניברסיטת חיפה, 96-89. 1987
- 'איזה רומנטיקן היה מ"ז פיארברג?', **ביקורת ופרשנות**, ל"ו, אוניברסיטת בר-אילן, 116-87. 1988
- 'האם הדימוי דומה למטאפורה?', **מחקרי ירושלים בספרות עברית 10**, בעריכת מנחם ברינקר, כרך ב, 212-201. 1988
- Sociological**: (תמצית בתוך: **Speech in Metaphor**'), **Language and Style** 10, pp. 285-299 1988
- .Abstracts 1988**
- 'עוללות ביבליוגרפיות לשירת זלדה', **קריית ספר**, כרך סא חוברת ד' (תשמ"ו-תשמ"ז), 918-911. 1989
- 'הבינום הממוקף בסיפורי המוקדמים של גנסיין', **תורת הסגנון והטקסט הספרותי**, 30-28 בעריכת מאיה פרוכטמן, ומנחם צבי קדרי, אוניברסיטת בר-אילן (טבת תש"ן), 102-91. 1990
- Neo-Decadence in Israeli Poetry 1955-1965: The Case of Nathan' Zach' **Prooftexts** 10 1990
- , 109-128.
- 'השפעת הדקאדנס בספרות הרוסית על שירת ביאליק', **דברי הקונגרס העולמי העשירי למדעי היהדות**, חטיבה ג' כרך שני, ירושלים תש"ן, האיגוד העולמי למדעי היהדות, 150-144. 1990
- Palestine pre-israelienne refletee dans l'humour de Yaakov Hourgine', **Humoresques** 1, Paris viii, pp. 65-75 1990
- 'דקאדנס בשירה הישראלית 1965-1955', **ביקורת ופרשנות 28**, אוניברסיטת בר-אילן, עמ' 152-125. 1991
- 'תפיסתו של ברנר את מושג הדקאדנס ויחסו אליו על רקע רעיון התחיה הלאומית', **עיונים בתקומת ישראל 1**, בעריכת פנחס גנוסר, שדה-בוקר, אוניברסיטת בן-גוריון והמכון למורשת בן-גוריון, עמ' 496-522. 1991
- '"גבעולי אשתקד" של ביאליק כשיר סימבוליסטי', **עכשיו**, 56, עמ' 160-151. 1991
- Was Haim Lenski a Shlimazl?', **Jews and Jewish Topics in the Soviet Union**.Europe, The Hebrew University of Jerusalem, 46-54 1992
- A Humorous View of Jewish and Arab Life in Palestine: Ya'akov' **Hurgin's Stories**', **Shofar - An Interdisciplinary Journal of Jewish Studies**, Purdue Un .vol 11, no. 1, 38- 50 1992
- 'רומנטיקה ודקאדנס בספרות התחיה העברית', **מחקרי ירושלים בספרות עברית 13**, עמ' 210-171. 1993
- The Crisis of "Sobornost" in Bialik's Poetry', **Jews and Slavs** Jerusalem and St. Petersburg, vol.1, 331-341 1993
- 'שירת ביאליק על רקע המתח בין 'אחוזה' ל'אגואיזם' במחשבה ובספרות הרוסית', **עיונים בתקומת ישראל 3**, בעריכת פנחס גנוסר, שדה-בוקר, אוניברסיטת בן-גוריון והמכון למורשת בן-גוריון, 223-205.

- 1994 'משמעותו הפואטית של המכוער והנתעב בשירת ביאליק', סדן - מחקרים בספרות עברית, בעריכת דן לאור, כרך א', אוניברסיטת תל-אביב, 155-172.
- 'דיבור בתוך מטאפורה - פרוסופויאה, האנשה מומחזת, מטונימיה מומחזת', *בלשנות עברית*, 37, טבת תשנ"ד, 74-67.
- , 'Romanticism and Decadence in Hebrew literature of Revival, **Comparative Literature** 46 (Spring 1994), 146-181.
- 'ברדיצ'בסקי על רקע תפיסת הדקאדנס בספרות העברית והאירופית', *דברי הקונגרס העולמי האחד-עשר למדעי היהדות*, חטיבה ג, כרך שלישי: ספרות עברית וספרויות היהודים, ירושלים, האיגוד העולמי למדעי היהדות, 121-115.
- 1995 'Cto Rokib Novoi Ibritckoi Literaturi' מאה שנות ספרות עברית (באוקראינית). Bceebit 12\1995, עמ' 219-225.
- Bialik and the Baudelairian Triangle: Ennui, Cats and Spiders', **Studies in Judaism** 4 ed.' by Yosef Dan and Peter Schaffer, Berlin, pp. 362-378.
- 1996 'De-Romanticized Zionism in Modern Hebrew Literature', **Modern Judaism** 16, pp. 67-79.
- , '(Reflections on Hebrew Literature in the Russian Context', **Prooftexts** 16 (May' no. 2, pp. 127-151
- 'ההקשר הדקאדנטי של הספרות העברית בסוף המאה התשע-עשרה, אלפים, 13, עמ' 200-173.
- 1996 'Bialik and the Russian Revolutions', **Jews in Eastern Europe**, 1 (29), (Spring), 5-31
- 1997 "Vlianie russkoi literatury na stanovlenie I razvitie novoi literatury na ivritye", *Vestnik evreiskogo universtitete v Moskve* 2 (15), pp. 114-136.
- 1998 "אהבה, מיניות ומוסר יהודי בשירת ביאליק", *ביקורת ופרשנות*, 33 (קיץ), עמ' 107-87.
- 1999 "האם השירה הישראלית היא שירה יהודית?", *ערכים וחינוך לערכים: סוגיות בהשתלמויות מורים*, משרד החינוך והאוניברסיטה העברית בירושלים, 241-233.
- 2000 "בודלר והספרות העברית", ראה: *50 שנות ספרות ישראלית*, פריס, כרך ב עמ' 13-22.
- 2001 The Zionist Revolution as an Apocalypse in the Poetry of H.N. Bialik and N. Alterman", *Trumah: Zeitschrift der Hochschule für jüdische Studien Heidelberg*, Band 10, pp. 41-58.
- 2002 "יחסה של ספרות ההשכלה העברית ליהדות", *אקדמות יב (יוני)*, עמ' 123-111
- 2002 תגובה: שאול שיף, "המציאות גם בלי ספרות ההשכלה", *הצופה השבוע* 16.8.02, עמ' 2.
- 2002 "Stikhi Bialika v perevodakh Aleksandra Gorskogo" שירי ביאליק בתרגומו של אלכסנדר גורסקי, *Vestnik evreiskogo universiteta* 7 (25), pp. 295-334.
- 2003 "Sophiology and the Concept of Femininity in Russian Symbolism and in Modern Hebrew Poetry", *Journal of Modern Jewish Studies* 2/1 pp. 59-78.

- 2004 "ההתקבלות של ליאוניד אנדרייב בספרות ובתיאטרון בעברית וביידיש", *חוליות* 8 (חורף 2004), עמ' 329-345.
- 2005 "מיסטיקה בספרות העברית החדשה: הערות מבוא", *קבלה: כתב עת לחקר כתבי המיסטיקה היהודית* 11, עמ' 399-369.
- 2007 "ההתקבלות של ולדימיר סולוביוב בעיתונות, בהגות ובספרות היהודית", *איגוד: מבחר מאמרים במדעי היהדות, האיגוד הלאומי למדעי היהדות, ירושלים תשס"ח*, עמ' 195-212.
- 2008 "A Culture of Endless Mourning", *Azure: Iseas for the Jewish Nation*, 33 (summer), pp. 36-57.
- 2009 "על פניה הרוחניים של הציונות", *אקדמות כב (ניסן תש"סט)*, עמ' 216-213.
- 2010 "Zhizn' Khaima Nakhmana Bialik v period revoliutsii v Rossii I ego otnoshenie k revoliutsionnoi idee", (ביאליק בתקופת במהפכות ברוסיה ויחסו לרעיון המהפכה, ברוסית) *Izvestia – Nauchny zhurnal lagestanskoio pedagogicheskogo universiteta* No 1, 2010, str. 49-64.

## פרסומים מקצועיים בעתונות לא מדעית

## א. מאמרים מחקריים ומסות

- 1984 'תמונתו של מספר' (על יצירות בתחום הציור והמוסיקה ועל תפקידן ביצירתו של גנסין, כולל צילומי תמונות הנזכרות בסיפורים), *מאזנים*, נ"ח, 3-4 (אב-אלול תשמ"ד), 36-31.
- 1985 'על שירת זלדה' *מבפנים*, מ"ו/4 (סתיו תשמ"ה), 573-569.
- 1986 'דיוקן הזולת בשירת זלדה', *משא (דבר)*, 24.9.1986; 19.10.1986.
- 1986 'זלדה - מלכות', *מאזנים*, כרך ס' גיליון 9-8 (שבט-אדר, תשמ"ו), עמ' 51-48.
- 1988 'באבל בלשון בני אדם', *משא (דבר)*, 22.1.1988, עמ' 20.
- 1988 'ניאו-דקאדנס בשירה הישראלית', *משא (דבר)*, 20.4.1988, 27.4.1988.
- 1988 'על הסגנון ההגותי של זלדה', *מאזנים*, כרך ס"ב גיליון 3-2 (גיליון חגיגי לציון שנת הארבעים, סיון-תמוז תשמ"ח), עמ' 48-45.
- 1988 'מקומם של ימים נוראים ב"פרנהיים" של עגנון', *משא (דבר)*, 22.7.1988.
- 1988 'קריאה ב"סעודה מפסקת" מאת א. נ. גנסין', *עלון למורה לספרות*, 9, עמ' 73-63.
- 1988 'הנשים ומה שמאחוריהן ב"שלושה ימים וילד" - הסיפור והסרט (מסה)', *פרוזה*, 103-104, עמ' 70-67.
- 1989 'הצטללות - עיון בכרך הראשון של שירי יאיר הורביץ', *ידיעות אחרונות*, 18.8.1989.
- 1989 'בזכות השימוש המבוקר במטאפורה במבע עיוני', *מבע ודעת בלשונו* - פרקי הדרכה למורה, מעלות, תש"ן, 104-100.
- 1990 'חסד ההומור' (על יצירתו של יעקב חורגיין), *הארץ*, 23.2.1990.
- 1990 'Bialik i Russkaia Literatura', *Ariel*, 3 pp. 24-50 (in Russian)
- 1990 'ביאליק והשירה הרוסית', *מאזנים*, ס"ד 9-10 (מאי-יוני), עמ' 46-38.
- 1990 'Bialik and Russian Literature', *Ariel*, 82, pp. 47-63

- 1992 (Marta Arone, "Prigorni mene, vkraino", *Slovo I Chas* 6 (1992) 82-83 (סקירת הרצאה על תחיית הלשון העברית ומאבקה עם היידיש בכנס שהתקיים בקייב בספטמבר 1991).
- 1993 'הזקן הארוך והלבן של המשורר', *הארץ* - תרבות וספרות, 6.10.93, עמ' ב 8.
- 1995 'Sto rokov novoi ivritskoi literaturi' (מאה שנות ספרות עברית), *Vsesvit* 12, 219-225 (באוקראינית)
- 1996 'פניו הלא-רומנטיות של הטבע בשירת ביאליק', *מאזנים*, כרך ע גיליון 8 (מאי 1996), עמ' 24-15.
- 1998 'האם האדם מאמין כפי שהחול מלקק את פרוותו?', *דימוי*, גיליון טו (תשנ"ח), עמ' 4-3.
- 1997 'פרשנות מסורתית כאוטוביוגרפיה סמויה: הקשר הביבליו-ארוטי של מירון לגנסין', *מאזנים*, ע"ב מס. 3 (דצמבר), עמ' 23-20.
- 1999 'יוצרת עבריה - מי ידע חייך? על הסבל המיוחד של האשה היוצרת', *במת האשה*, 151 (דצמבר 1999), עמ' 18.
- 2000 'בין נקמנות אימפולסיבית להתאפקות קשה: על הצופן המוסרי של מחבר סיפור קין והבל וסיפורים אחרים במקרא', *הארץ*: תרבות וספרות, 21.1.2000 עמ' ב 15 (גם בגירסה האנגלית של *הארץ* מאתו יום).
- 2000 'הספרות העברית כגשר בין התרבות הישראלית לעולים מרוסיה', *כיוונים חדשים: כתב-עת לצינונות וליהדות*, ההסתדרות הצינונית העולמית גל' 2 (אפריל), עמ' 90-87.
- 2003 "Rsskazy Iakova Kuurguna I chelovek vostoka" (סיפורי 'י' חורגין והאדם המזרחי), *Zvenbia 1* (יולי), עמ' 5.
- 2003 תרגום של "המגיה של הלשון" מאת אנדריי ביילי ומאמר המשווה אותו ל"גילוי וכיסוי בלשון" של ביאליק, *מקרוב* 10, עמ' 44-57.
- 2006 "החיים לאחר השואה", *הארץ* מוסף לספרות ואמנות, 19.8.2003.
- (?) האם השירה הישראלית היא שירה יהודית? "Izrailskaia poezia – evreiskaia li ona?" 2003/4 *Dialog* 5-6, vol. 1, pp. 164-167.
- 2005 "יש עניין", אחרית דבר למשיב הרוח: מבחר שירים תשנ"ה-תשס"ה, הקיבוץ המאוחד, עמ' 172-170.
- 2005 'בין הישרדות להדוניזם: על התקבלותו של בודלר בספרות העברית: עבר והווה', *דימוי* 25 (אביב תשס"ה), עמ' 49-43.
- 2005 'פרשת בראשית: אברהם ב. יהושע על סיפור קין והבל', *הוגים בפרשה: פרשת השבוע כהשראה ליצירה ולהגות היהודית לדורותיה* בעריכת נפתלי רוטנברג, ידיעות אחרונות ומכון ון ליר: תל-אביב 2005, עמ' 30-23.
- 2005 'יהדות ישראלית', *מיהו יהודי בימינו? אב-שיח בשאלת הזהות היהודית*, בעריכת מאיה ליבוביץ', דוד אריאל-יואל, מוטי ענברי, ידיעות אחרונות ספרי חמד, עמ' 193-187.
- 2005 "יש עניין" אחרית דבר למשיב הרוח: מבחר שירים תשנ"ה-תשס"ה, הקיבוץ המאוחד: תל-אביב, עמ' 172-170.
- 2006 "קדושת ההתכנסות בשירת אמיר גלבוץ", *משיב הרוח* כא (קיץ תשסו), עמ' 17-15.
- 2006 "ייחודו הסגנוני של יוסף צבי רימון", *משיב הרוח* כא (קיץ תשסו), עמ' 97-94.
- 2009 "קיצור תולדות המיסטיקה והצינונות", *מקור ראשון מוסף לשבת* 13.3.2009 עמ' 7-6, 11.

## ב. ספרי לימוד והדרכה למורים

- 1986 שירה חדשה - עינים ודרכי הוראה אינטרפרטציות והצעות להוראת שירים מאת חיים גורי, שלמה זמיר, דן פגיס, דליה רביקוביץ, טוביה ריבנר, משרד החינוך, האגף לתכניות לימודים.
- 1978 דוסטויבסקי - החטא ועונשו, משל"ב, תל-אביב. תגובות:  
אהוביה מרגלית, הארץ ספרות 7.4.78 עמ' 4.  
חיים נגיד, עיון ראשון, מעריב ספרות 24.2.178, עמ' 41.
- 1980 ילדות ונעורים, אינטרפרטציות והצעות להוראת סיפורים מאת בורלא, פיארכרג, צ'חוב, משרד החינוך, האגף לתכניות לימודים.
- 1981 ירושלים - שכינה ושכנות, תכנית לימודים בין-מקצועית, חוברת לתלמיד ומדריך למורה.  
1993 כנ"ל, מהדורה מחודשת.
- 1983 טשרניחובסקי - אידיליות, אינטרפרטציות והצעות להוראת 'כחוס היום' ו'ברלה חולה', משרד החינוך, האגף לתכניות לימודים.
- 1983 'יסודות ציליים בשירה העברית', בתוך נושאים בספרות - מדריך למורה, משרד החינוך, האגף לתכניות לימודים, עמ' 57-158.
- 1985 ספרות וקולנוע, שילוב קולנוע בהוראת ספרות, משרד החינוך, האגף לתכניות לימודים.
- 1987 יצחק באבל - שלושה סיפורים, משרד החינוך, האגף לתכניות לימודים.

## רשימות ביקורת ואינטרפרטציות של יצירות ספרות:

- 'שירים קטנים של משה הנעמי', עקד, 2 (יולי 1960), עמ' 73-74; משא-למרחב 24.6.1960 עמ' 2.  
'שירי זרובבל גלעד', עקד, 3 (נובמבר 1960), עמ' 102-103.  
'על "שושנת הרוחות" של חיים גורי', עקד, 4 (4), 1961, עמ' 136-138.  
'על "הקול מבעד לענף" של ש' זמיר', עקד, 4 (4), 1961, עמ' 138-140.  
'על "שירים למצוא עת" של טוביה ריבנר', משא (למרחב), 5.5.1961, עמ' א.  
'על "שירים שונים" של נתן זך', משא (למרחב), 6.9.1961, עמ' 5-6. (בחתמת ב. חמוטל)  
'על "עיר זרה" של רינה שני', מאזנים י"ג (אוג-ספט. 1961), עמ' 295-296.  
'על "אדמת החול" של אבא קובנר', מאזנים י"ג (נובמבר 1961), עמ' 459-460.  
'מעריב היום על האגם" של ח' לנסקי', שדמות, 18, תשכ"ב, עמ' 90-92.  
על שירי אמיר גלבוץ, ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 15.3.1963, עמ' 12.  
'על שירי עליזה טור-מלכא', ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 12.4.1963, עמ' 17.  
'כשלונו של סופר גדול (על "בקולר אחד" של חיים הזז)', ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 14.6.1963, עמ' 12.  
'מבצע סיני באספקלריה שירית (על "שירי שריון" של אריה סיון)', ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 10.5.1963, עמ' 12.  
'על "קן של זרדים" של עליזה טור-מלכא', משא (למרחב), 10.1.1964.  
'על "ים נעול" של רינה שני', משא (למרחב), 17.4.1964.



- "ג'ומעה אל אהבל" של יצחק שמי, הארץ: מוסף לספרות, 8.5.1964, עמ' 3-4.
- 'על "שהות מאוחרת" של דן פגיס, דבר 22.5.1964.
- על "לא בשמחות קטנות" של אנדרד אלדן, ידיעות אחרונות ספרות ואמנות, 24.7.1964, עמ' 9.
- על "הדרך לאגרה" של אימי סומרפלד בתרגום דליה רביקוביץ, ידיעות אחרונות ספרות 14.8.1964, עמ' 9.
- 'על "בדרכו של מקרא" של מ' בובר, דבר 28.8.1964.
- 'על "אל תיגע בזמיר" של לי הרפר, ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 23.10.1964.
- אינטרפרטציות של שירים במסגרת הטור "שיר וביאורו" שפורסם בידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות בשנים 1967-1968 (מבחר): על 'שער פתח דודי' של שלמה אבן גבירול, ידיעות אחרונות: תרבות, ספרות ואמנות, בעריכת זיסי סתוי, 12.1.1968; על 'קסם לי קסמה הלענה' של ח' לנסקי, 8.9.1967, עמ' 12; על שיר מתוך 'עוגב רחל' של רחל מורפורגו, 13.10.1967, עמ' 12; על 'סתוים רחוקים' של ד' פוגל, 15.12.1967, עמ' 16; על 'ואולי אין זה מקסם תמס' (מתוך 'שירים לאילאיל') של ש' טשרניחובסקי, 16.2.1968, עמ' 16; על 'המית' של י"צ רימון חורף 1968; על 'יצחק' של א' גלבווע, 29.3.1968, עמ' 20.
- 'קריאה בשיר של חיים לנסקי, שדמות 18 (תשכ"ה), עמ' 90-92.
- 'על "כל עוד" של טוביה ריבנר, ידיעות אחרונות, 5.1.1968, עמ' 12.
- 'ארבעה ספרי ילדים, משא (למרחב) 16.2.1968.
- 'הסוד הגלוי של נלי זק"ש, ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 1.3.1968, עמ' 16.
- 'על ספרי ילדים, משא (למרחב), 8.3.1968.
- 'על "אשמים" של שמאי גולן, ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 7.6.1968, עמ' 20.
- 'על "צמח אטלס" של חיים גראדה, ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 19.7.1968, עמ' 20.
- 'הרהורים בעקבות ס' יזהר, ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 24.9.1971, עמ' 17.
- על "הטירה של קפקא בתרגום שמעון זנדבנק, ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 1972.
- על "איש וביתו נמחו" של אשר ברש, אשר ברש: מבחר מאמרי ביקורת על יצירתו בעריכת נורית תמיר-סמילנסקי, הקיבוץ המאוחד וקרן תל-אביב לספרות ואמנות תל-אביב 1988, עמ' 145-151.
- 'כאב קשה יפרד מכאב רך, על שירים של בארי חזק, ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 11.3.1977, עמ' 2, 6.
- רשימה על "רעב" של קנוט המסון, ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 1.7.1977, עמ' 3, 24.
- רשימה על "ברכת האדמה" של קנוט המסון, ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, קיץ 1977.
- 'עוד כמה מלים על שבסיס-זינגר, ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 1.12.1978, עמ' 3, 5.
- 'הטריטוריות הפנימיות של נפש האדם - על "רעב" של קנוט המסון, ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 11.19781, עמ' 3.
- על "עיצבון" של אהרון ראובני, ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 31.3.1980, עמ' 8, 10; 4.4.1980, עמ' 22, 23; 11.4.1980, עמ' 22.
- "ירושלים" של סלמה לגרלף, ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 23.5.1980, עמ' 21.
- מקומם של ימים נוראים ב"פרנהיים" של עגנון, דבר: משא 22.7.1988, עמ' 18-19.
- 'מרחבי ההמצאה הקומית - על "סיפורים אוקראיניים" של גוגול' (בתרגום נילי מירסקי), ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 22.8.1980, עמ' 21-22.
- "מסתורין - הרומן האידיאולוגי של המסון", ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 31.10.1980, עמ' 20; 'עדכון התרגום הישן - שערויה' (על עדכון התרגום של 'מסתורין'), ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 22.8.1980, עמ' 22.
- 'פרחים ודם פרחים ודם': על 'ויקטוריה' של קנוט המסון, ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, סתיו 1980.

- ה'סירוב לשחק במחבואים - על "הלא הר הלא אש" של זלדה', *ידיעות אחרונות: תרבות, ספרות אמנות*, 21.10.1977, עמ' 2.
- יעקב חורגין כמספר', *על המשמר: מוסף לספרות*, 28.9.1981.
- 'שנים עשר פנים של משורר' (על 'שנים עשר פנים' של דן פגיס), *ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות*, 15.1.1982, עמ' 22.
- 'על "שירה יכולה" של אברהם בלבן, משא (דבר), 5.3.1982.
- Douze faces d'un poete - anthologie perspective de Dan Pagis', *Yod* 18 (1983) pp. 85-90
- על 'מבעד לעבותות' של נתיבה בן-יהודה', *ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות*, 21.6.1985, עמ' 6.
- על 'הפואטיקה של הסיפורת בימינו' של שלומית רימון-קינן, סימן קריאה 18 (1986) עמ' 432-434.
- 'החיה שבתוכנו', על 'הקשר בין אתיקה לאסתטיקה' של מ"י ברדיצ'בסקי בתרגום א' ברזל, *ידיעות אחרונות*, 12.12.1986, עמ' 21.
- 'חיי נישואים ולידה בוינה'; 'חסרים רחמים בעולם' (על 'חיי נישואים' של דוד פוגל), *ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות* 8.5.1987, עמ' 20, 25; 15.5.1987 (קטע מהמאמר צוטט בתכניית ההצגה שעובדה על ידי חיים מרין, התיאטרון העירוני, חיפה, 1988-1989).
- 'סוס אש ביישן: כל שירי אמיר גלבווע', *דבר: משא*, 28.8.1987, עמ' 19-20.
- 'לראות את היער, לראות את העצים' (על ספרה של זיוה שמיר, 'השירה מאין תימצא - ארס-פואטיקה ביצירת ביאליק'), *משא (דבר)*, 22.4.1988, עמ' 16.
- "שלושה ימים וילד - הסיפור והסרט", *פרוזה* 103-104 (1988), עמ' 67-70.
- סיפורי יצחק באבל בתרגום נילי מירסקי, *דבר: מוסף לספרות*, 22.1.1988.
- 'השוני המרהיב': על "מתי מדבר" בעריכת צבי לוז, אוניברסיטת בר-אילן, 1988, *דבר (משא)* ינואר 1989, עמ' \*.
- 'מהפכן בין מוסכמות' (על 'חבלי ניגון מאת עוזי שביט'), *ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות*, 31.3.1989, עמ' 24.
- 'בגליל, עם עיפרון והרבה סבלנות' (על 'קצה קשה' של ישראל אלירז), *ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות*, 23.6.1989, עמ' 28.
- 'הצטללות: עיון בכרך הראשון של שירי יאיר הורביץ', *ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות*, 18.8.1989, עמ' 23, 27.
- 'על "מהיכל להיכל" ו"כל שושנה" מאת זלדה', *עלון למורה לספרות*, 10 (1989), עמ' 36-47.
- 'מי זה יעקב חורגין?', *דבר: מוסף לספרות*, 23.2.1990.
- 'נא להכיר: פרדנובשצ'ינה' (על 'שד זוטר' של פיודור סולוגוב), *ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות*, 5.10.90, עמ' 24-23.
- 'מהדורה מדעית וגילויים מרגשים' (על המהדורה המדעית של שירי ביאליק בעריכת דן מירון ואחרים), *ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות*, 30.11.1990, עמ' 20.
- 'בסתיו אפשר לגדל תנין באמבטיה' (על 'כדורים וקוביות' של שלמה זמיר), *ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות*, 21.6.1991, עמ' 27.
- 'השטחים המתים של הביקורת' (על ספרו של יהושע פרלה 'יהודים סתם'), *הארץ: מוסף לספרות*, 30.10.92, עמ' 8 ב.
- 'ביאליק כסימבוליסט רוסי' (על 'הדרך למתי מדבר' של אסתר נתן), *הארץ: מוסף לספרות*, 19.3.93, עמ' 9 ב.
- "'החטא ועונשו": אתגר למתרגמים' (על תרגום חדש של 'החטא ועונשו' של דוסטויבסקי), *ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות* 29.10.1993, עמ' 37.
- 'להיות אדם מיותר בגיל 43' (על 'אבות ובנים' של טורגנייב ותרגומיו לעברית), *ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות*, 29.4.94, עמ' 30-31.

כיצד היה ביאליק כותב על השואה? על אסופת מאמרים על "בעיר ההריגה", הארץ: ספרים 4.11.30, עמ' 10, 14.  
 ניסוי במיסטיקה שפויה' (על ספרו של מירון איזקסון 'חיי משפחה', ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות 8.9.1995,  
 עמ' 29-30.

'זרם חדש' (על ספרו של אדמיאל קוסמן 'מה אני יכול'), הארץ ספרים 1.10.1995, עמ' 11.  
 'הערך של אי-הודאות' (על ספרו של ראובן צור, 'טקסט, קורא, עולם: סגנון ההכרעה של המבקר המובלע ושל הקורא  
 בשם ודם'), מאזנים ע"א (אוקטובר 1996) גיליון 1, עמ' 53-54.

ביקורת על הספר המוקדש לחודסביץ' ולתרגומו מהשירה הרוסית בעריכת זויה קופלמן (ברוסית), *Vestnik  
 evreiskogo universiteta* 2 (20), 1999, 366-369

'הקיבוץ' (על ספרו של אברהם בלבן 'שבעה'), ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 28.7.00, עמ' 27.  
 על ספרה של צביה בן-יוסף גינור 'בנסוע הארון', ידיעות אחרונות: תרבות ספרות אמנות, 10.1.2000, עמ' 28.  
 'הרומנטיקה מנקודת מבט פוליטית שמרנית', הארץ: ספרים, 19.12.01, עמ' 8.

על ספרה של חביבה פדייה "מוצא הנפש", הארץ ספרים 18.9.2002, עמ' 8.  
 על "הגברדיה הלבנה" של מיכאיל בולגקוב בתרגום נילי מירסקי, הארץ ספרים, 5.6.2002, עמ' 30.  
 על ספרו של בנג'מין נתנס, *Beyond the Pale*, הארץ ספרים 27.8.2003, עמ' 10.  
 'חזון המרכבה של יחזקאל', על ספרה של רחל אליאור, מקדש ומרכבה, כוהנים ומלאכים, היכל והיכלות במיסטיקה  
 היהודית הקדומה', הארץ ספרים, 11.6.03, עמ' 77, 81.

Interpretations of two poems by A. Gilboa and one poem by Zelda, *The Modern Hebrew  
 Poem Itself*, ed. By S. Burnshaw et als., Wayne State University Press: Detroit, 2003, pp.  
 204-208, 238-240.

החיים לאחר השואה", על ספרו של אפלפלד "פתאום אהבה", הארץ: מוסף לספרות 15.8.2003  
 "תל-אביב שלא היכרתם", על ספרו של מירון איזקסון הכית ברחוב שלמה המלך, ידיעות אחרונות תרבות ספרות  
 אמנות 15.5.2004, עמ' 26-27.  
 "שאהבה אמיתית אין בה", על חיים נחמן ביאליק: השירים, בעריכת אבנר הולצמן, הארץ ספרים 20.4.05 עמ' 24.  
 "בחלום לא נאצלו לי רחמים", על שובי נפשי לתכלתך מאת עין טור מלכא, הארץ ספרים 15.6.05, עמ' 66.  
 "לא כל אחד יכול להבחין בדהרת הסלע", על ספרה של רבקה מרים "אמר החוקר", הארץ ספרים 14.12.05, עמ' 10.  
 "פילון הפילוסוף היהודי הרב-תרבותי הראשון", הארץ ספרים 9.5.2007.

### ערכים באנציקלופדיות:

1977 'גורי, חיים', 'פגיס, דן', ערכים באנציקלופדיה העברית, מסדה, כרך לד, עמ' 344-345, 921-922.  
 2003 "Zelda", *Jewish Writers of the Twentieth Century*, edited by Sorrel Kerbel, Fitzory  
 Dearborn: New York-London, pp. 637-638.

2005 "Literature, modern, Hebrew", *A dictionary of Jewish-Christian Relations*, edited by  
 Edward Kessler and Neil Wenborn, Cambridge University Press, pp. 269-270  
 "Literature, Yiddish", *ibid.*, pp. 272-273. Solovyov, Vldimir, *ibid.* pp.

“ דקאדנס בספרות העברית”, *זמן יהודי חדש*: בעריכת ירמיהו יובל (עורך ראשי: דוד שחם), כתר: ירושלים 2007, כרך ג עמ' 113-116 .

## שירה וסיפורת

1972 **לולי היה עלי למהר**,  
מילי (הוצאה עצמית), תל-אביב.

## תגובות:

אלכס זהבי, 'על ספר שירים אחד ועל עוד שלושה', **ידיעות אחרונות**, ספרות  
ואמנות, 18.8.1972  
גבריאל מוקד, 'שירי נשים', **עכשיו**, חוברת (25-28) 1973 עמ' 296-298  
משב, מ. (משה בן-שאול), 'ארבע משוררות', **מעריב**, 7.7.1972  
יותם ראובני, 'מוצר בהול', **דבר**, משא, 14.7.1972  
ללא חתימה, 'שירים על תנאי', **מעריב**, 16.6.1972, עמ' 34

1978 **לקחת אויר**, מסדה (סידרה בעריכת אמיר גלבווע), תל-אביב.

## תגובות:

יוכבד בוקסר, 'שירי אשה', [?]  
עדה ברקאי, 'רגעים של הפוגה', **על המשמר**, 23.2.1979  
אלכס זהבי, 'מסר אישי', **ידיעות אחרונות**, 2.2.1979 עמ' 23  
חיים נגיד, 'עצמה והעמקה רגשית', **מעריב**, 15.12.1978 עמ' 47  
א' נוף, 'דרך אשה בשירה', **זו הדרך**, 22.8.1979, עמ' 12  
בני ציפר, 'שלוש נשים', **הארץ**, 2.3.1979, עמ' 23  
זיוה שמיר, 'אויר + מים + כאב + שירה', **מעריב**, ספרות 16.3.1979, עמ'  
47

Dov Vardi, 'Lakahat Avir', **World Literature Today**  
(Winter 1980), 166

1981 **רק הירוק**, הקיבוץ המאוחד, תל-אביב.

## תגובות:

רות בלומרט, 'ליריקה מאופקת בצבעיה', **הדואר**, ניו-יורק, שנה 61 גל' כ"ט  
(25.6.1982), עמ' 468  
אלכס זהבי, 'מסר נרמז ומסר גלוי', **מאזנים**, נ"ד גל' 3-4, (מרץ 1982), עמ'  
74-73

משה זינגר, 'בין ירושלים לפלשתיין', **כל העיר**, 5.12.1981,  
 מ' משב (משה בן-שאול), 'זו אני', **מעריב**, 4.12.1981, עמ' 44  
 דן עומר, 'חמוטל בר-יוסף והשיר על אלה שנמסו עם השלג של 1950', **קול ירושלים**, 12.11.1982, עמ' 27

יוסף קוריס, 'מגע חי עם העולם', **ידיעות אחרונות**, 14.5.1982  
 בלהה רובינשטיין, 'רק הירוק או אולי שועל ורוד?', **דבר**, משא, 16.4.1984,  
 עמ' 20

יוחנן רשת, (יורם ברונובסקי), 'רק הירוק', במדור: ספרים - שירה, **הארץ**,  
 29.1.1982, עמ' 26

א' תיבון, (אמנון נבות), 'כמו להרוג ציפור', **מעריב**, 12.3.1982  
 ללא חתימה, 'זו אני' במדור: ספרים חדשים - שירה, **מעריב**, 4.12.81

1984 **מתנות קופצות**, הקיבוץ המאוחד, תל-אביב.

#### תגובות:

ידידיה יצחקי, 'בלתי צפוי', **ידיעות אחרונות**, 19.7.1985, עמ' 22  
 תקוה מרוז-אהרוני, 'דלתות נפתחות - ומיד נסגרות', **דבר**, משא 6.9.1985,  
 עמ' 20  
 בני ציפר, 'שירה', **הארץ**, 15.3.1985, עמ' 17  
 אסתר קמרון, 'לשמור על מה שיש', **עתון 77**, גיליון 64-65 (מאי-יוני 1985),  
 עמ' 9

1985 **בקיץ זה יעבור**, (ספר ילדים), כתר, ירושלים.

#### תגובות:

תלמה אדמון, **מעריב**, 17.5.1985  
 גרשון ברגסון, 'בקיץ זה יעבור', **ספרות ילדים ונוער**, שנה 12 חוב' א' (1985), עמ' 61  
 מנחם רגב, 'המחשה חייכנית', במדור: 'מדף ספרי ילדים', **ידיעות אחרונות**,  
 15.3.1985  
 יצחק שור, 'בקיץ זה יעבור - צבעוני', **קול ירושלים**, 22.3.1985

1990 **ובצפיפות**, (פרס קרן תל-אביב, פרס אקו"ם), הקיבוץ המאוחד, תל-אביב .

## תגובות:

- אורי סלע, 'מכתש גדול בגופי', **ידיעות אחרונות**, 9.3.1990 (סקירה)
- אריאנה מלמד, 'ובצפיפות/חמוטל בר-יוסף', **חדשות**, 13.3.1990 (סקירה)
- קובי נסים, 'עומק הכאב ועוצמת הצעקה', **על המשמר**, 23.3.1990
- עדנה רזי, 'נוגעת בדבר עצמו', **מלבס** - מקומון פתח-תקוה, 5.4.1990
- יעקב בר-און, 'החיים בצפיפות', **כמחנה** 29-30 (4 באפריל 1990), עמ' 51.
- חיה שחם, 'שירה חשוקת שפתים', **ידיעות אחרונות**, 20.4.1990
- שרה אורטל, 'לחיות זה דבר יותר מעניין', ירושלים, 27.4.1990.
- רות גור, 'כשהיא נוגעת בטרגדיה', **עתון 77**, גיליון 124-125 (מאי-יוני 1990), עמ' 14.
- יאירה גינוסר, 'אהבה בתפוזות', **מעריב**, 22.6.1990, עמ' 6.
- ענת לויט, 'ארץ נחושה', **דבר** (19 במרס 1990), עמ' 9.

1998 **הלא**, כרמל, ירושלים (פרס קרן ירושלים).

## תגובות:

- זיוה שמיר, "אש ירוקה ורכה", **ידיעות אחרונות**: תרבות ספרות אמנות, 25.7.98
- אפרת מישורי, "לצערי, לא אוכל להיענות לבקשתך", **העיר**, 22.5.98, עמ' 74-75.
- שולמית חוה הלוי, שיחת רדיו 5.6.1998
- ניצה גורביץ, "על ה"כן" או ה"לא", **עתון 77**, גיליון 221 (יולי 1998), עמ' 16-17.
- שמואל הופרט ובלהה בן-אליהו, "מלים שמנסות לגעת" (תכנית רדיו), 25.7.98.
- אדמיאל קוסמן, "אך אחד לא יודע מה הריח האמיתי שלנו", **הארץ** - ספרים, 2.9.98, עמ' 14.
- עופר טל, "לגעת במקום הכואב", שבועון צפון, 24.7.98
- גל קרניאל, "הסוף יבוא, / הוא לא יבקש רשות מאיש", **הארץ** - ספרים, 29.9.04, עמ' 10.

2000 **לילה, בוקר: שירים ותרגומים**, כרמל, ירושלים.

## תגובות:

- מירון איזקסון, "הכרעה נפשית וחלקי האישיות", **הארץ** – ספרים, 14.3.2001, עמ' 15.
- שמואל שתל, "הוכחה לאפשרות של יופי", **עתון 77**, כה גיל' 254 (אפריל 2001), עמ' 12.
- משה שפירר, "כמיהה לאור וגעגועים לאהבת-נעורים", **מאזנים**, עה 4/ (אפריל 2001), עמ' 61-62.
- רות אלמוג, בתוך: שבוע של ספרים", **הארץ** – תרבות וספרות 18.5.2001, עמ' ב 14.
- Rachel Torpusman, "Noch', utro, perevod", **Vremia iskat'** 4 (2001), pp. 145-148
- עליזה גרינברג טור-מלכא, "החותם הפנימי של הנפש", **האומה**, (סתיו תשסב), עמ' 117-118.
- חיים נגיד, "חתול ותאנה", **ידיעות אחרונות** : המוסף לשבת תרבות ספרות אמנות (16.3.2001), עמ' 28.

2002 **מזון**, כרמל, ירושלים

## תגובות:

- נסים קלדרון, "בן אדם שאפשר לצרף אותו אל השולחן", מעריב: מוסף ספרות וספרים, 25.5.2002, עמ' 29.
- תמר לוי-נחום, "הזן את הכל", **הארץ** – ספרים 5.6.2002.
- רוני סומק, "מטבח פואטי מאד", **עתון 77**, גל' 186 (יוני 2002)
- בתוך: **א ב ג : עיתון אוניברסיטת בן-גוריון בנגב**, גל' 18, יולי 2002, עמ' 20.
- צבי מרק, "מזון, אימהות ושירה", **דימוי** 25 (אביב תשס"ה), עמ' 78-80.
- שמחה סיאני, ראיון בצדור המוד, ט"ו באב תשס"ה.
- 2004 **הבראה**, הקיבוץ המאוחד סדרת ריתמוס.

תגובות:



שוש ויג, ראיון באתר האינטרנט "הפורטל לשויון זכויות ולמדק חברתי",  
ותגובות של ליאת, סיגל מגן, יוסף עוזר.  
שולמית חוה הלוי, "רעב לאהבות, מימושן ואבדן", *הארץ ספרים* 24.4.05,  
עמ' 13.

ערב בבית אריאלה, בהשתתפות חיים גורי, דליה רביקוביץ, חיים באר, מירון  
איזקסון ואחרים, 3 במאי 2005.  
שמואל שתל, "סיפור הדברים ושירתם", *עתון 77* גל' 301 (מאי 2005, עמ'  
.7

משה גנן, "עכשיו אני אגם רגוע", *האומה* (קיץ 2005), עמ' 120-122  
משה גנן, "על ספרה של חמוטל בר-יוסף 'הבראה'", *אפריזן* 91 (2005), עמ'  
.22-20

2004 *Пицца* (מזון), אקדמיצ'סקי פרויקט: פרטבורג.

תגובות:

Larisa Bleaia , "Ne 'protiv' a 'drugoi' ", *Eveiskie Novosti* 9 (129) 2005, p. 15.

ראיון בשבועות יברייסקיה נובוסטי

Danila Davydov, "Svoje gosudatstvo", *Knizhnoje obozrenie* (The book  
review) 2.6.2005, p. 4.

Larisa Belaia, "Ne protiv" a "drugoi",

2008 **Night, Morning** : Poems, translated by Rachel Back, Sheep Meadow  
Press , New York 2008

תגובות:

Margot Lurie, "Mourning Glory: The vibrant, anguished poetry of Hamutal  
Bar-Yosef", **Nextbook: A New Read of Jewish Culture**, 6.10.08.

Sandra Brawarsky, "Poetry as Purification", **The Jewish Week**, 10.10.2008,  
pp. 42-43.

Sandy Brawarsky, "Unexpected Gift books", **Jewish Woman** (Winter 2008), p. 35.

Michael Cook, "Night, Morning", **Jewish book World: Poetry Reviews**, Spring 2009.

דורית זילברמן, "משוררת עברית בניו יורק", ידיעות אמריקה 12.18.2008, עמ' 14-15.

2010

مختارات شعرية (כשאני נשארת לבד),

ספר שירים דו-לשוני בתרגום לערבית של נעים עריידי, קהיר, הוצאת אבן לוקמן

2010 **השתוות מבחר שירים וחדשים**, הוצאת הקיבוץ המאוחד.

תגובות:

אתר "פיוט", נובמבר 2010.

אתר "ספרים חדשים"

<http://www.shoshanavegh.022.co.il/BRPortal/br/P102.jsp?arc=110648>

אלי הירש, "בלי רכילות בלי כלום", **ידיעות אחרונות** – 7 לילות 2.2.2011, עמ' 21.

סבינה מסג, "צבעונים מתחת לריצוף", **הארץ** ספרים 3.5.2011, עמ' 41-42.  
 עמוס לויתן, "רעד החיים", **עיתון 77** גליון 353 (אפריל 2011) עמ' 41-42.  
 דליס, "חקוק באבן חתוך בעץ ומבחר שירים", **מאזנים** פה (אפריל 2011), עמ' 46-48.

אורה עשהאל, "שער לעולם נסתר", **פסיפס** 83 (קיץ 2011), עמ' 52-55.  
 עליזה גרינברג טור-מלכא, "למה רצית לצאת מן הצוהר", **הארץ** תרבות וספרות (20.1.2012) עמ' 4.

סבינה מסג, "וידויים", עתון 77 (אוקטובר-נובמבר 2011), עמ' 17-18.

2010 **חקוק באבן חתוך בעץ: 12 אפיטפים י"ג תחריטים**. הוצאת אבן חושן.

2011 **מוסיקה: סיפורים**, הוצאת הקיבוץ המאוחד וספרא (פרס אס"י)

תגובות:

יוני לבנה, "התחת של בוסטון", ידיעות אחרונות המוסף לספרות, 19.10.2012

<http://nillydagan.com/מה-חדש-בספרות/325-חמוטל-בר-יוסף-מוסיקה-קובץ-סיפורים>

תכנית רדיו "קולאז'" עם אילנה השכל, רשת א 19 באוקטובר 2012: <http://www.blogs.bananot.co.il/showPost.php?itemID=24207&blogID=357>

<http://www.roomtheater.co.il/newsletter.php?id=116>

[http://cafe.themarker.com/post/2736202/?last\\_method=create](http://cafe.themarker.com/post/2736202/?last_method=create)

תכנית של שעה ב"קול המוסיקה" במסגרת הסידרה "שולחן כתיבה".

19.1.13 תכנית של שעה ברדיו רשת א בסידרה "בסימן קריאה" בעריכת רותי קרן.

<http://www.iba.org.il/aleph/player.aspx#!/style/popAudio/ar/1432941/audio/yes>

אביחי קמחי, "דברים יפים: על חוויית הקריאה של הספר 'מוסיקה'", פסיפס סתיו-חורף 2012, 23-24.

מלכה נתנוון, "אמנות הדיבור של הצליל הפנימי", גג 28 (חורף 2013), עמ' 167-172.

גד קינר, "החיים כואריאציות מוסיקליות עם סוף טוב (לרוב)" עתון 77 גל' 368 (מאי-יוני 2013), עמ' 12-13.

2013 **El lugar donde duele** ספר שירים בתרגום לספרדית, מהדורה דו-לשונית, בתרגום

מריו ויינשטיין ופלורנדה גולדברג, הוצאת ואסו רוטו, מדריד-מונטריי.

תגובות:

<http://contratiempo.net/2013/11/seis-poemas-de-hamutal-bar-yosef>

<http://mayora.blogspot.com.es/2013/12/la-poesia-de-bar-yosef.html>

## תרגומים מרוסית:

1997 **אולגה סדקובה, מזמורים ישנים** (תרגומי שירה מרוסית), ירושלים, הוצאת כרמל.

## תגובות:

יורם ברונובסקי, **הארץ**, תרבות וספרות, 23.1.98, ולול צ'רנין, יברייסקיי קמרטון, (המוסף הספרותי של נובוסטי נדלי), 26.10.1997, עמ' 11 (ברוסית).  
ויקטור רדוצקי, "עולם אבוד, יקר ללב", **הארץ** - ספרים, 2.9.98, עמ' 14.

2006 **ייוליה וינר, על כסף, על זקנה ומוות וכו'**, ירושלים, הוצאת כרמל  
תגובות: נסים קלדרון, "בלי לאושש", **מעריב: ספרות וספרים**, 13.6.03, עמ' 25.  
שולמית חוה-הלוי, רשת א', קול ישראל.  
תמי לוי-נחום, "זיקנה תציל ממוות?", **הארץ ספרים**, 19 מאי, 2004, עמ' 13.

## תרגומים מידיש:

2012 **מלכה חפץ-טוזמאן, גוהרת על עצמי: מבחר שירים**, קשב לשירה, 185 עמ'.

## תגובות:

גלי דרוקר בר-עם, "אייכה, גן עדן", **הארץ ספרים** 24.1.14 עמ' 16  
<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4481566,00.html>

י' לודן, בתוך **לעבאנס-פראגען** (ינואר-מרץ 2014).

## ראיונות וכתבות

- שלומית גולן, 'הבאנאלי כאכסטאזה', את, גל' 145 (אפריל 1979), 66-67.  
 נעמי אביב, פמיניסטית בעל-כורחה, **כל העיר**, 14.8.87, עמ' 55-56.  
 Marta Arone, "Prigorni mene, Vkraino", Slovo I Chac No 6 June  
 1992 pp. 82-93 (באוקראינית)
- יצחק לבטוב, 'שירה טובה בשולי הדרך', **על המשמר**, מוסף לספרות 24.9.93, עמ' 20.  
 שרה ח. כץ, 'להכניע את הג'ונגל הפנימי', **דבר ראשון (דבר-משא)**, 26.1.96, עמ' 14.  
 עדנה עברון, 'מחקר ושירה - אין סתירה', **ידיעות אחרונות**, תרבות ספרות אמנות,  
 25.7.97, עמ' 27.
- דליה קרפל, 'כאב עובר ושב', **מוסף הארץ**, 13.3.98, עמ' 57, 60.  
 עליזה מנדל, 'שושי בהן ורפי כהן, "בזכות את הזמן על גידול ילדים"', **עלמה**, 5 (דצמבר  
 1999), עמ' 6-9.
- נגה טרנופולסקי, 'לשון על לשון', **הארץ: גלריה**, 14.3.2002.  
 אילת נגב, 'מזון הוא לא רק אוכל', **ידיעות אחרונות: המוסף לספרות ואמנות**,  
 15.3.2002, עמ' 26
- נרי לבנה, 'חידות גולדברג', **מוסף הארץ**, 20.6.03, עמ' 58-60. גם באנגלית:  
*Haaretz*, 25.6.03
- ראיון עם דב אלבוים ב"חוצה ישראל" טלויזיה ערוץ 2, 15.2.2005 (ניתן  
 לקבל את הדיסק מחמוטל בר-יוסף)
- ראיון במשך שעתיים עם אבי כצמן ברדיו, רשת א' 7 באפריל 2005.  
 "המנהיג של אניית הפוליטיקה הוא הרוח", **הארץ ספרים** 3.8.05, עמ' 3  
 "חמוטל בר-יוסף", **פסיפס** (גליון המוקדש לשירה יהודית-אמונית), 61 (סתיו 2005),  
 עמ' 8-9.
- שוש ויג, 'ריאיון עם חמוטל בר-יוסף', **פסיפס** 62 (חורף 2006), עמ' 3-8.  
 רחל טורפוסמן, 'חמוטל בר-יוסף: 'השירה שלי בכלל לא רומנטית'', **אוקנה: מוסף  
 ספרות ותרבות של וסטי**, 9.3.2006 (ברוסית).
- הילה כהן-שניידרמן, 'שירה היא תקשורת רגשית', **כביש ארבעים** גל 101 (ינואר 2010),  
 עמ' 24-25.

<http://www.ani.org.il/?>

מידעון אנ"י (ארגון נשים יוצרות) 6.3.2011

[CategoryID=186](#)

רוחמה וייס, "ראה אני עדין אתך", מקור ראשון 4.2.2011, עמ' 6.

שוש וג, חמוטל בר-יוסף בעשר שאלות 16.12.2010

<http://www.news1.co.il/Archive/0014-D-54771-00.html>

ציפי גון-גרוס, "ספרים רבתי ספרים" גלי צהל 7.6.2011

<http://glz.co.il/NewsArticle.aspx?newsid=33282>

אביבה לורי, "דרמה כתובה היטב" (ראיון), מוסף הארץ 19.10.12, חנה יעוז-קסט, "עם המשוררת חמוטל בר-יוסף על ספרה החדש 'מוסיקה'", פסיפס, סתיו-חורף 2012, עמ' 21-22.

#### אינטרפרטציות ומאמרים כלליים:

שרה ח. כץ, "להכניע את הג'ונגל הפנימי על השיר "שים", דבר ראשון 26.1.1996, משה זהבי, "קסם השיר - על 'ברכה' מאת חמוטל בר-יוסף", רוח אחרת, מכללת תל-חי, גל' 2, יוני 1998, עמ' 66-68.

אלישבע הכהן, על "לאה יולדת", דעות 3 (פברואר 1999), עמ' 24-26, מנחם לורברבוים, "כל כבודה בת-מלך פנימה: שירת נשים חדשה", דימוי 21, קיץ 2002, עמ' 8-14.

רחל פרנקל-מדן, "ברכת המזון וקללתו: עיון חוזר בשירי חמוטל בר-יוסף למקרא 'מזון'", מאזנים ע"ו (אוקטובר 2002).

יאיר מזור, "שירתה של חמוטל בר-יוסף", אפריון 77 (2002), עמ' 11-17. נדפס גם כ"שירתה של חמוטל בר-יוסף", הדואר 83/1 (סתיו 2003), עמ' 43-42. משה גנן, "שלושה ספרי שירה של חמוטל בר-יוסף", מבוע לט (2003), עמ' 83-75. יאיר מזור, "מתוך החיק החם של מכאוב ובקול מתוודה", בתוך: אהבה כמושב האחורי: השירה העברית בשנות השישים, זמורה ביתן 2005, עמ' 273-280.

לאה קפלן, "עיון בשיר 'התפרשות'", מעמקים: כתב עת וירטואלי לספרות ואמנות, גליון 8 (2007) [גם שיעור מוקלט של לאה קפלן באתר מט"ח, כ-17 דקות] רחל וירצבורג, "עיון בשיר 'התפרשות'" מעמקים: כתב עת וירטואלי לספרות ואמנות, גליון 9 (2007).

רן יגיל, על "כשאני נשארת לבד", מעריב – תרבות 30.7.2010, עמ' 4.

מנחם בן, על "יונה", מעריב מוסף שבת, 20.5.2011

תכנית של שעה ב"קול המוסיקה" במסגרת הסידרה "שולחן כתיבה".

19.1.13 תכנית של שעה ברדיו רשת א בסידרה "בסימן קריאה" בעריכת רותי קרן.  
<http://www.iba.org.il/aleph/player.aspx#!/style/popAudio/ar/1432941/audio/yes>

ענת לזרע, אתר מגפון 14 במרץ 2013 <http://megafon-news.co.il/asys/archives/128978>

## תרגומי סיפורים:

- 1977 איסאק באבל, 'פרוים גראץ' (סיפור), **עתון 77**, 2 (יוני-יולי 1977), עמ' 1, 5.
- 1984 אנטון צ'חוב, 'זוטות' (סיפור), **את**, 92-95.
- 1982 איוואן בונין, 'מכת שמש' (סיפור), **מאזנים**, (כסלו, תשמ"ב), 19-21.
- 1984 איסאק באבל, 'גדליה' (סיפור), **על המשמר**, 16.11.1984.
- 1985 איסאק באבל, 'המלך' (סיפור), **מאזנים**, כרך נ"ט גיליון 4 (אוקטובר), 25-24.
- 1989
- צ'ינגיז אייטמאטוב (קטע מרומן), **ידיעות אחרונות**, מוסף לספרות ותרבות, 8.9.1989.
- 1996 יעקב לוטובסקי, "היטלר" (סיפור), **מאזנים** ע / 7 (אפריל), 45-47.
- 2001 י יוליה וינר, "שירת הכסף (פואמה)", **מאזנים**, ע"ה / 5 (מאי), 42-46.
- 2008 כל כתבי יצחק באבל בשלושה כרכים, כרמל, ירושלים**  
תגובות:
- אורי הולנדר, "זמר המפוחית המפורזלת", **הארץ תרבות וספרות**  
12.12.2009
- מאשה צור גלזומן, "פרש האפוקליפסה", **הארץ ספרים** 17.2.2010
- גליה עוז, "ריח בצל וגורל יהודי", **ידיעות אחרונות**, 12.9.2008
- יצחק לאור, "הסופר של הכאוס הכואב", **הארץ תרבות וספרות**, 10.10.08
- ענת יקיר, "רוחות הרפאים של אודסה", **טיים אאוט תל-אביב** 13-20 בנובמבר 2008, עמ' 123.
- עמוס גורן, "כשיהודי מתיישב על סוס", **ארץ אחרת** יוני-יולי 2010 עמ' 84-88.

תרגומים מאנגלית:



1984	שירלי קאופמן, 'סרטני זנב החרב', <b>ידיעות אחרונות</b> , 20.1.1984
1984	אסתר קמרון, 'דרישת שלום לסטוקריל בבונין' (שיר), <b>ידיעות אחרונות</b> , 29.6.1984 ; נושא השלטים' (שיר), <b>מעריב</b> , 8.2.1985
1986	שירלי קאופמן, 'לאה', <b>מאזנים</b> ס' (יולי-אוג. 1986), עמ' 9; עתון 77, 74-75 (מרץ-אפריל 1986), עמ' 19
1990	שירלי קאופמן, 'רוכבת על פיל', 'אגם', <b>מאזנים</b> , ס"ד/8 (אפריל) עמ' 41-40

#### תרגומים מצרפתית:

1997	ורלן, 'אמנות השירה', <b>הארץ</b> , 18.10.92 ; 'רפיון', <b>הארץ</b> , 27.11.92 ; מלארמה, 'משב של ים', <b>הארץ</b> 23.10.1992
	ורלן, 'המצוקה' בתוך: <b>מבוא לספרות הדקאדנס באירופה</b> , עמ' 41 ; בודלר, 'התחלפויות', שם, עמ' 77-78

#### סיפורים:

	"הצמות שגזזו לי בטיול", <b>הארץ</b> – תרבות וספרות, 25.8.61, עמ' 10-11.
	"שויצרית", דבר לילדים 26.6.1972 עמ' 1252-1253
	"פותרותי וצבוטותי", דבר לילדים 9.10.1972 עמ' 168-169
	"מוסיקה", <b>ידיעות אחרונות</b> – תרבות ספרות אמנות, 28.9.1981, עמ' 8-9.
	"מאז לא קרה דבר", <b>ידיעות אחרונות</b> – תרבות ספרות אמנות, 16.4.84
	"מה שאנשים אוהבים", <b>ידיעות אחרונות</b> – תרבות ספרות אמנות, 5.10.84
	"בגדים", <b>עתון 77</b> , מס. 44-45, עמ' 10-12.
	"נביחה של כלב", <b>ידיעות אחרונות</b> – תרבות ספרות אמנות ?
	"דברים יפים", <b>דימוי 12</b> , (חורף תשנ"ו), עמ' 32-33.
	"יום השנה השלישי", <b>מאזנים</b> עח גל' 6 (אוקטובר 2004), עמ' 9-12.
	"מכשירי כתיבה, ירושלים", <b>שיחות עם יצר הרע</b> , 2007, עמ' 168-171.
	"אנסטסיה", <b>מקור ראשון: מוסף לספרות</b> , ערב שבועות 2007.

**מוסיקה** קובץ המכיל 18 סיפורים, הוצאת הקיבוץ המאוחד וספרא, 160 עמ'.

2013

שירים הולחנו על ידי ערן אל-בר, יעל תאי, עודד זהבי, שושיה בארי דותן, אלברט סופר, אורי רווח ואחרים.

שני מופעי שירה מולחנת הועלו פעמים רבות במקומות שונים בארץ בשנים 2010-2013. (פרטים באקו"ם).